

ELŐFIZETÉS

ARADON:
 Egész évre . . . 28.— korona.
 Fél évre . . . 14.— korona.
 Negyed évre . . . 7.— korona.
 Egy hónapra . . . 2.40 korona.

VIDÉKEN:
 Egész évre . . . 32.— korona.
 Fél évre . . . 16.— korona.
 Negyed évre . . . 8.— korona.
 Egy hónapra . . . 2.80 korona.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
 Aradi és osztrák egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:
 Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 Könyv főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Steuber József.

Vasárnap, július 9.

Bukovinában visszavetettük az oroszokat.

Lucknál ismét tért nyertünk. — Két olasz hadtest támadását vertük vissza.

Budapest, július 8. (Hivatalos.)
 A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

Bukovinában csapataink az ellenséget a felső Moldova völgyében vetették vissza. A Prutn felső folyásánál és a Dnyesztertől délre tegnap a harci tevékenység csekély volt. Buczaotól nyugatra és északnyugatra az oroszoknak több nagy nevenséggel véghezvitt támadása hiúsult meg. Lucknál délnyugatra az ellenség vonatait újra hátrább szorítottuk. A Stryr kiszögelésénél, Kolkitól északra visszavett haderónk elérte a számára kijelölt területet. Az ellenség csak egyes pontokon nyomult utána, Baranowicától északkeletre küzdő osztrák-magyar és német csapatok ellen az ellenség tegnap újra nagy tömegeket állítva harcban, intézett rohamokat. Az összes támadások megsemmisültek. Erdélyreani erődeink a teljesen szétlőtt hadseregben harcokat és az oroszokat ismételtén elmozdított helyzetekben verték vissza. Az oroszok berittették orosz határak állásuk előterét.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó arcvonalon a tüzérségi harc a görzi és a tolimeni határokra is kiterjedt. A Montalcone melletti hegyhát ellen az olaszok éjjel erős tüzérségi tüzelés után több támadást intéztek, de valamennyit véresen visszavertük. A Sugana völgytől délre az olasz husz és huszonkettő sz. hadtestek támadása a Cima dieci és a Monte Zebio közti arcvonalunk ellen még folyik. Ezt, a hat gyalogcsapatokból és több alpini csoportból álló ellenséges haderót, tegnap le mindenütt az ellenségek legműködőképesebb vezetésétől elmozdítottuk vissza. Az Oriller szakaszon az olaszoknak, egy, a Kis-Eiskögelel levő állásunk ellen intézett támadása megüszült.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. Köfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Véresen visszavert angol támadások.

Németek sikerei minden fronton.

Berlin, július 8. (Hivatalos.)
 A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A Somme mindkét oldalán, csapataink hősiessége és kitartása, az ellenségnek egy csatódással teljes napot okozott. Számos egymást követő támadást véresen visszavertünk. Az Owillers—Contale—Maison—Bazentin le Grand szakasz előtt fekvő angol és a Blaches—vevecourt harcra előtti fekvő francia határak reagensz számban tett tanácsotyságot a támadásba vetett ellenséges erők tömegéről, valamint tüzérségi, gépjármű és gyalogsági támadás megsemmisítő hatásáról.

A Maistól jobbra az ellenség folytonos erős, de hiábavaló támadásokban áldozta fel embereit, a Froide Terre magaslapon levő állásunk ellen. Talpalattnyi földet sem tudott nyerni. Több száz foglyot ejtettünk. A Batterie de Damploup magaslapon ellen intézett gyengébb támadást könnyen visszautasítottuk. A tüzérségi és járőrvédelem a többi arcvonalon nyílenként élénk volt. Bois de Preireben körülbelül egy század erejű francia osztag támadása megüszült.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege:

A Narocz-tól délre elutasított újabb támadás alkalmával kettő tisztet és kettő századnyi embert ejtettünk foglyul. Más helyen gyengébb támadásokat visszavertünk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege:

A Zirintől bezárólag Gorodiscótól délkeletre, valamint a Darowó mindkét oldalán levő arcvonalunk ellen tegnap erős orosz erők megismerték támadásait teljes kudarcra végeztek. Állásaink előtt a halottak száma ezrekre rag, ezenfelül nagyszámú foglyot ejtettünk. Újabb harcok folyamatosan vannak.

Linsingen tábornak hadserege:

Lucktól délnyugatra sikereket üzentünk ki.

Bothmer gróf tábornak hadserege:

Buczaotól északnyugatra oroszok támadó műveletei eredménytelenek maradtak.

Balkán hadszíntér:

A Vardar és a Dorian-tó között jelentékeny ágyuharcok voltak. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Érettségiző aradi leányok.

Arad, július 8.

Nemcsak a pénzügyminiszternek van gondja a háborút követő idők miatt. A pénzügyminiszter kiveti azokat az adókat, amelyek a háború szertelen kiadásaira fedezetet nyújtanak. Ezeket az adókat az elmelet szerint csak a vagyonos osztály fogja fizetni, részben azok, akik a háború alatt elegendő jövedelmet szereztek arra, hogy sokat és még többet tudjanak fizetni. Csak hogy az adó mindig olyasmi szokott lenni, amelyet a fizetője igyekszik másra áthárítani, és újból másra és végül a széles népretegeken ülepszik meg, az állandósult drágaság formájában.

Gondoskodni kell tehát olyan nemzedékről, a mely az adó- és más körülmények szülte drágaságot elbirja, a mely a kenyér-keresők számának növelésével, s ezek keresetének gyarapításával fejleszti, erősíti a nemzeti vagyont, hogy ez a nagy háborús terhek viselésére képes legyen.

Es ez a gondolat kormányozta a kultuszminiszter reformját, melyet a felső leányiskolák reformjáról, a kenyérkeresők iskoláiról csinált és a melyet már ez év őszén életbe léptet. Amikor annyi férfi pusztult el és vált nyomorékká, amikor ezek helyét a természetes embergyarapodás csak évtizedek alatt tudja pótolni, akkor az államnak, a nemzeti és a gazdasági életnek fokozottabb mértékben van szüksége a női munkára, kezdve az arató asszonytól egész a diplomás pályákat betöltő nőkig. Kenyeret kell keresniük nemcsak akkor, ha rá vannak szorulva, de akkor is, ha nincs szükségük rá; az ő munkájuk szükséges a nemzeti vagyon és a nemzeti jövedelem fejlesztéséhez s a jövőben a nő ép egy nem nőnek fel munkakör vállalása és betöltése nélkül egész a férjemenetelig, miert ahogy eddig a férfinek is hivatást kellett vállalni, még

ha a szülő, vagy a maga vagyonából dolog nélkül is el lehetett volna.

Jankovich meg akarja szüntetni a felsőbbtanulmányok fogalmát és attornálja azokat az iskolákat, amelyeknek az volt az egyedüli céljuk, hogy hat éven keresztül csak egy kis „általános műveltséget” adjanak a nőknek. A felsőbb leányiskolák második tagozatából csak kenyérkeresetre előkészítő iskolákat szervez. A hivatalokba készülő nők, az egyetemekre, tanárképzőkbe menő leányok és a nevelőnők iskolája lesz ez.

A leginkább új ebben, a mely az alsó négy osztály után három éves tagozatban művelt nevelőnőket készül a magyar társadalom számára képezni. Bizonyos előítélet mellett a megfelelő iskola hiánya tartotta vissza a magyar leányokat ettől a pályától s e miatt engedték át a kenyérkeresetnek ezt a tág terét a svájci, stájer, sőt gyakran francia és angol nőknek. A mint hogy a jövőben, a mikor mindenben

a magunk keresetére leszünk utalva, minden keresetet magunknak kell fenntartani, ezeknek a külföldieknek és stájer nőknek helyét művelt magyar nevelőnőknek kell betölteni, akiknek a maguk műveltsége és a női munkaerőnek a háboru alatt megnövekedett tekintélye szerzi meg a becsülést és a védelmet, amelynek fogyatékos volta a múltban a nők egy részét visszatartotta attól, hogy az életnek egyedül, a szülői háztól messze nekivágjon. Ha husz- vagy harmincezer nevelőnő helyét magyarnő fogja betölteni, ha ezeket abban az anyagi javadalmazásban és tisztességes elbánásban fogják részesíteni, amely képességükénél, műveltségükénél fogva őket megilleti, — akkor ugyanannyi családban lesz kisebb az élet gondja. Talán ép oly családokban, ahol a családfő elesett, nyomorékká vált, vagy ahol a harcúterem elesett fiúk helyett kell a leányoknak a szülők öregkorát gyámolítani, a sirba szállt reményekért kárpótlást nyújtani.

69 : 100.

— Memyire értékeli a Llyds az angol offenzívát. — Védelemre rendezkednek a szövetségesek a nyugati fronton. —

Magyar hadseregünk teljes győzelme.

Budapest, július 8.

London. A Lloyds biztosító társaságnál Londonban július 1-től kezdve a fogadások, hogy 1916-ban véget ér-e a háboru, 69 : 100-hoz állnak. A múlt néven az angol offenzíva megindítása miatt a fogadások 62 : 100-hoz állottak.

Zürich. A Petit Journal Bourelle tábornok cikksorozatát közli, amelyben a tábornok azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy minden reális számítás egybevetésével mikor ér véget a háboru. A tábornok végső következtetése az, hogy a háborut még ebben az esztendőben be fogják fejezni. Bourelle szerint még a legpesszimistább franciák is meg vannak győződve arról, hogy a háboru ősszel, vagy legkésőbb ez év decembarében véget ér.

Kopenhága. A Berlinske Tidende jelentése szerint az angol haditudósítók egyhangulag közlik a nyugati fronton a harc még nem érte el tetőpontját. A németek nagy erősítéseket kapnak. A német csapatok földalatti állásai teljesen el vannak rejtve.

Hága. Londonból jelentik: Az angol és a francia frontról érkezett jelentések szerint a jelenleg elfoglalt állásokat védelmi állásokká változtatták. A szövetségeseknek az a céljuk, hogy az egész német vonalat visszanyomják és nem mint a németek, a kik át akarják törni a francia frontot.

Bern. A Temps katonai kiadvása írja: A németek csak úgy intézhetnek sikeres ellentámadást az angol front ellen, ha ott jelentős csapatokat vonhatnak össze. De a mi hadvezetőségünk semmi esetre sem fogja

megengedni, hogy akár Verdunból, akár az arconai más pontjáról elvigyenek katonákat. Abban a puhatatban, mikor az angol gyámság döntő rohamra indul, a mi katonáink is kijönnek lövészárkaikból s támadást intéznek az ellenség ellen. Most már nem Verdun eszteneke vagy megtartásának kérdése a döntő, hanem Verdunnak az a hivatása, hogy leküsse az összes német csapatokat és megakadályozza, hogy az ott álló katonákat más frontokon is tothasználhassák. A most következő döntő eseményekben ez lesz Verdun elsőrangú fontos új szerepe.

Hága. Az angol haditudósítók szűgyenezve ismerik be a nagy arányokban megindított offenzíva kudarcát és többféleképpen igyekeznek azt meggyarazni. A németek koncentrált tüzelése — mondják — akadályozza az előrenyomulást, minden lépés száz, meg száz emberéletbe kerül és a megüzedelt csapatokat valószággal lekaszálták a németek gépfegyverrel. Ezenkívül a németeknek jobbak voltak a közlekedési utjai és erősítéseket vonhattak magukhoz. Hangoztatják továbbá, hogy a Sommetől északra levő terület nemazobb, mint a folyótól délre levő és az oka, hogy az angolok hősiess előrenyomulása lassú volt és nem léphette át a folyót. Ripington ezredes szerint huszonhat német hadosztály harcra a szövetségesek ellen, még pedig a nagyobb részük az angolok ellen. Vannak bizonyos tudósítók, hogy a német tömegek gyorsan elmozdították és elérték azt, hogy az angolok tüze a német megerősített állások ellen hatástalan volt.

Genf. Berthout tábornok írja a Journalban: Az angol csapatok a Somme-árokban, az Anso balpartján és Albertől északra rendkívül erős ellentámadásra tártak, de a thiopvati és kökenti az ovitersi helyzetből remélhetjük, hogy szövetségesünk erőszáitását

siker fogja koronázni. A Somme balpartján csapataink előrelátnak. Frontunk legelőbbre nyuló pontja most körülbelül négy kilométerre van Peronne-tól. Előrelátnak, hogy a németek most minden eshetőségre számítva, megerősítik a jobbpartot, hogy biztosítsák esetleges visszavonulásukat és új frontot alakíthassanak annak a völgynek a védelmében, a mely igen komoly akadály a támadásnak. Ezenkívül erősnek a mostani harcúteréről délre tevékenykednek, öt kilométerre délre Royetól. Nagyon fontos, hogy az ellenség a front egyetlen egy pontján se érezze magát teljesen biztonságban.

SPORT.

A Ferencvárosi Torna Klub Aradon.

(Az ATE nagy napja. — Válogatott játékosok szereplése.)

A maga nemében páratlanul áll az országos érdeklődés, melyet a sportközönség a FTC—ATE nagy mérkőzése iránt tanúsít. A jegyek nagy része már elővételben elfogyott, nagy számú ezenkívül a vidéki sportközönség érdeklődése is és nem csaldunk, hogy vasárnap rekord közönség lesz az ATE óvártéri sporttelepén. Az FTC az egész kontinentet bejárt hírnemes játékosával Borbás dr., Payer, Weisz, Potya és Kiss, ezenkívül a többi kiváló játéktudású tagjaival jön le. Az ATE csapata szintén a legjobb összeállításban fog szerepelni és lelkes közönségének biztatása mellett oly szép és izgalmos küzdelemre van kildítás, mely az idei szezonban még nem voltak. Az ATE rendezősége teljesen rendbe hozta már a pályát, az ülőhelyek tölé felállították a hatalmas sátrat és a közönség kényelmét mindenben biztosította. A mérkőzés pontosan 6 órakor kezdődik. Helyárak: Pályahely 8 kor., számozott ülőhely 1 kor. 50 fillér, ülőhely 1 kor. 20 fillér, állóhely 80 fillér, katonajegy 60 fillér, marosparti állóhely 50 fillér, diák- és tagjegy 30 fillér. Jegyek elővételben Bloen H., Bauer Gyula, Malóti Emil, Hegedűs Gyula és Katona Imre üzletében kaphatók.

+ Bpesti III. Ker. Vívók csapata Aradon. Nagy jótékonycélú hármas labdarugó mérkőzés az AAC. Török Gábor-utcai sporttelepén, e hó 9-én vasárnap délután 5 órakor. Nagyon szép mérkőzésben lesz része az aradi sportkedvelő közönségnek e hó 9-én, vasárnap délután 5 órakor, ugyanis a kitűnő formában levő AMTE mérő össze erejét a Bpesti Torna és Vívók Egyesületének teljes I. csapatával. Talán fölösleges megemlítenünk, hogy a III. ker. Vívók csapata ezidőszárint az MTK után a legelső helyen áll. Nagyszerű képességét mi sem bizonyítja, minthogy az FTC I. ellen a hadikupáért tartott mérkőzés alkalmával az eredmény 0:0-al végződött és az összes fővárosi lapok a legújabbabb elismerés hangján méltatják a III. ker. Vívók Egyesületének teljes fölényét. A múlt hetekben Aradon szereplő BAK csapatát 1:0 arányban győzte le. E hó 9-én az aradi AMTE jékirú csapatával fog mérkőzni, amely mindvégig elvezetése, izgalmos játéokban fogja részesíteni a sport kedvelő közönséget. Ezt megelőzőleg 2 1/2 órai kezdettel két ifjúsági csapat és 3 1/2 órakor az aradi 33. gyalogezred—AMTE. I. csapata fog játszani. A hadvezetőség szives engedelmével a 33. gyalogezred teljes manekara fogja szórakoztatni a közönséget az egész idő alatt. A tiszta jövedelem a hadi rokkant alapjavára lesz fordítva, a III. ker. Vívók komplet csapat összeállítása: Garai—Haragos, Hires—Sporkó, Fülö, Ferjancsik—Hrabai, Starz, Szabó Kollár, Soarott. Bíró: Hollos László AAC lesz. Fedett tribün. Butlé. 3498

(Justh Gyula és Batthyány Tivadar gróf nyilatkozatai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 8.

Az Aradi Közlöny maiki tudósítója felkereste Tornyan Just Gyulát, ahivel a függetlenségi partváltásról beszélgetett. Justh Gyula tudósítónknak kijelentette, hogy minden tekintetben helyesül károlyi Mihály eljárását és őt mindenben követi. Új partalakításról szó sem lehet. Ragaszkodnak a 48-as és függetlenségi part programjához. E tekintetben sajnos súlyos differenciák voltak a part kebelében, amelyek megbenntették az utóbbi időben minden ellenzék akcióit. A függetlenségi part kiprobált harcokat a vátsuggal olyan helyzetbe kerülnek, hogy igazi ellenzékkel verrel küzdenek programjukért. A függetlenségi part kettős programjának az első része:

a mielőbbi békeért indítandó nagy propaganda.

A második a 48-as párt régi programjának valóra váltása.

Batthyány Tivadar gróf a függetlenségi pártból való kilépéséről tudósítónknak szó szerint a következőket mondta:

— A függetlenségi pártban tegnap kitört válság természetesen folyományok az azoknak a melyreható disszonanciáknak, amelyek a párt tagjai

között elsősorban a külpolitika, de nem egy belpolitikai kérdésben is fennállanak. A háború világproblémája igen természetesen még kiélezte ezeket az ellentéteket. Mi azonban a párt belső békessége érdekében a háború alatt a végsőkig türtözöttük magunkat.

Ujabbban az általános fejlemények következtében szükségesnek tartottam, hogy a párt részéről több erőteljesebb lépéseket tanúsítsunk. Ennek nemrégiben kifejezést is adtam, de egyelőre nem farszítottam tovább a dolgot.

Most az Andrássy-Apponyi-féle kormányellenérzési terv élére állította a dolgot. Kénytelenek voltunk részletesen megbeszélni a nagy kérdéseket, amidőn Apponyi Albert gróf azt, hogy viszályt a tanácsstagságtól, ahhoz a feltételhez kötötte, hogy mi továbbra is az eddigi eljárást követjük, vagyis deferálunk a párt másik árnyalata magatartásának. Ezt a feltételt nagy sajnálatomra el nem fogadhattuk, mert lehetetlen, hogy magunkat meggyőződésünk ellenére szilenciumra kötelezzük, mikor az ország legvitalisabb ügyeiről van szó.

Csavargó Karagyorgyevics-leány.

— Szerb „király-kisasszony” a rendőrségen. —

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Szeged, július 8.

Ma délelőtt egy nővel külső fiatal nő ácsorgott a rendőrség folyosóján. Félcipőjének sarka félretaposott, világos színekben tobzódó ruházata gyűröttes, kalapjának széle lekonyult, pöröse ázott. Mintha a kávéház viháros éjszakaiából vetődött volna a rendőrségre. Arcán a nyugtalan élet, fáradtság nyomai mélyülnek. A folyosón megszólít egy rendőrt németül:

— A főkapitány urral szeretnék beszélni!

Utbaigazítják. A főkapitánytól Temesváry Géza dr. helyettes-főkapitány elé került a nő. Bemutatkozik, Maia de Levail néven.

— Mi tetszik? — kérdezi a helyettes főkapitány.

— A nő németül válaszol.

— Karagyorgyevics-leány vagyok! — mondja.

— A Petár leány? — kérdezi nyugodtan Temesváry Géza dr., aki a rendőrségen már megszokta a kalandos meséket.

— Származásomról bővebben nem nyilatkozhatom. Tessék kinyomozni.

A különös viselkedésű nő esetén belekeredett egy regeyes történetbe.

— Huszon egy éves vagyok. Belgrádban születtem. Fiatal koromban elkerültem édesanyámmal Szerbiából Párisba. A francia fővárosból Dél-Amerikába vándoroltunk. Egy milliómós támogatott bennünket. Tíz évig lakunk Dél-Amerikában. A múlt év elején meghalt az anyám. Halála előtt áradott öt ezer koronát és azt mondta: „Mondj kereszt anyádat, aki egy

Karagyorgyevics!” Hőjára szántam, 1915. áprilisban megérkeztem Triestbe.

A helyettes főkapitány félbeszakítja:

— Hogyan érkeztél meg Triestbe? A háború óta Amerikából nem mennek hajók Triestbe.

A leány ragaszkodott ahhoz, hogy áprilisban Amerikából Triestbe érkezett. El akart jutni Belgrádba, de nem lehetett. Hosszabb ideig tartózkodott Budapesten. Az ö ezer koronát utazásban elkölölte. Máramaroszigeten már abból élt, hogy varrt a katonák részére. Nem tudott megnyugodni, világosságot akart deríteni származásának rejtélyére. Elhatározta, hogy akármilyen módon is, de Belgrádba utazik. Először Szabadkára utazott. Ott kért igazolványt, hogy Belgrádba menessen, de nem teljesítették a kérését. Szerén este jött Szabadkáról Szegedre. Nincs semmije, azért jelentkezett a rendőrségen.

Temesváry Géza dr. a leányt sürin félbeszakította kalandos meséjében. Milyen utcában lakott Párisban? — kérdezte. Azt nem mondhatom meg. — hangzott a válasz — azt tessék kinyomozni. Arra a kérdésre, hogy melyik városban laktak Dél-Amerikában, azt felelte: Newyorkban. Hiba magyarázták neki, hogy Newyork nem délamerikai város. Ha kétkedtek a szavában, durvoasan azt válaszolta: „Tessék kinyomozni.” Azt is mondta, hogy németül, angolul és franciául beszél. A magyar nyelvről nem akart tudni. Hosszas taggatásra mégis gagyogott néhány magyar szót. Találtak nála egy könyvet és egy jegyzetfüzetet. Ben Hur-t olvasta a füzetben csak féljegyzések vannak.

A „szerb királykisasszony” a helyettes főkapitány egyelőre őrizetbe helyezte és lekísértette a rendőrségi fogház cellájába. Megke-

resést intéztek a budapesti államrendőrséghez, a rejtélyes nő személyi adatai iránt érdeklődnek. Holnap újból kihallgatják. Az elmeállapotát is megvizsgálják. A kihágási bíróság a csavargó-törvény alapján munkakerülő életmód miatt eljárást indított a Karagyorgyevics-leány ellen. A szegedi rendőrség bűnügyi osztálya is nyomozást indított ebben az ügyben.

Poklevsky generális akciója.

— A bukaresti orosz követ offenzívája. —

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Budapest, július 8.

Bukarest. A „Moldova” írja azt a meggyőző persiflage:

„A négyesszövetség nagy erőpróbjája harmonikus együttműködésben nyilvánul most meg. A szövetségnek offenzívája ugyanazon időben a hadszínterek összes különálló részein megkezdődött, bár ezen offenzívák mindegyike nem azonos fontosságú.

A legfontosabb stratégiai pontként tekintenek Románia. És az offenzíva, amelytől a legmegnyugtatóbb eredményt várják: Poklevsky Koziel tábornok offenzívája. Ez most tényleg kifejlődésben van és a legnagyobb erőkitételese irányítatik.

Poklevsky generális — mint egy második Brusilov — Románia összes pártjai köréből összegyűjtötte a ruszoktól maradványokat, legengedelmesebb adjutánsai parancsai alá rendelte őket és a Dacia terebe küldte a táborát, hogy ott egy kiváló adjutánsának, a cári egyik kedvencének, vagy amint ő maga magát boldogan nevezi: „egy térfi, akinek személyes összeköttetése van a cárral” a régóta várt ürügyet a beavatkozására biztosítsa. (Furcsuról van szó, A szerk.)

„Az offenzíva Bukarestből” joggal nevezhető döntő jelentőségűnek a nagy szövetség népe. Ennek a magyarázata egészen meséltető. Ha Románia a négyesszövetség oldalán háborúba lép, katasztrofális az ő hadserege sem fogja elérni tudni azt, amit az entente hadseregei együttvéve sem tudtak elérni. Ha azonban Románia akcióit indít, akkor a négyes szövetség már nyugodtan békét kérhet, mert Romániával a kis kompenzációs országok kossorúja teljessé vált. És akkor a minden idők legnagyobb háborúja a legvaratlanabb és legesodlatosabb módon fog végsődni: úgy a győzők, mint a legyőzöttek el lesznek ragadtatva. A győzők elveszik a magukat a legyőzöttektől, a legyőzöttek pedig — Sir Eduard Grey teóriája szerint — megszerzik maguknak a kárpótást a kis szövetségektől, vagy a kis semtege-sektől.

A „Moldova” elkezdi így végződni: „Bájos jelek vannak arra, hogy Poklevsky generális offenzívájának ugyanolyan eredménye lesz, mint a kollektívának: Cadorna, Brusilov, French, Joffre és Crainicosanu offenzívájának.”

Bukarest. A romániai föderációs párt elhatározta, hogy nyilvános gyűléseit elnapolja későbbi időre. Ezen elhatározását a párt vezérének, Filipescunak betegségével indokolja, akinek egészségi állapota nem engedi meg, hogy calimanestii gyógykuráját abbahagyja és a fővárosba jöjjön. „Ugy látszik — jegyzi meg e hír kapcsán a Minerva — hogy a mi háborús szünetünknek most akaratlanul is szünetet kell tartaniok és hazafias patriotizmusuk tüzét valahol hegyes vidéken lehűteniök.”

Sok milliós család hamisított drágakövekkel.

— A bécsi rendőrség leleplezése. — Röntgen sugarakkal gyártott rubin és gyémánt. — Drágaköveket vizsgáló állami intézet létesítése. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, július 8.

Szenzációsan érdekes tárgya indult meg a bécsi büntetőtörvényszék előtt. Olyan nagyarányú drágaköveshatalmasnak jöttek nyomára, amely behálózta a háborúban álló Európa nagyvárosait s milliós értékek devizálásával, sőt magsemfűlésével jár. A bünszóvatkezelést, mely ilyen bűnhetetlen arányokban üzte az ékköveshamisítást, a bécsi rendőrség leleplezte, de a szálak Budapest, Berlin, Brüsszel, Antwerpen és más nagyvárosok ékszerészcsoportjaihoz is elnyúlnak.

A bécsi rendőrségnek régen feltűnt, hogy a háború folyamán rendkívüli elterjedt a drágakövek divatja. Azok az új vagyonok, amelyek a háború alatt keletkeztek, az elhagyatott egyik módját az ékkövek vásárlásában találták meg. Bécs korzói ragyogtak a butonok szivárványfényétől. Arisztokraták asszonyok és színésznők pazar luxust fejtettek ki, vagyonok tűndökljenek rajtuk egy-egy színpadi est keretében. Soha nem látott nagyságu britiánusok, ausztráliai smaragdok, indiai gyöngyök kerültek a napfényre s tüsztek a fehér nyakakon és vállakon.

A berlini Friedrichstrasse és a bécsi Kärntnerstrasse ékszerüzleteiben nagyobb forgalom volt az utóbbi időkben, mint a vasúti pályaszakban s a mogyoró nagyságu drágakövek úgy cserélték a gazdáikat, mint az igazi, egyszerű, értéktelen kis mogyorót.

A szakemberek előtt régen gyanús volt az ékköveknek az a sokatlan vándorlása és felbukkanása. A magyar antiszociálisnak, amely híres család ékszerészről, azok dolgairól, ritka drágaköveiről, minos anyai antik foglalatú ruhája, szettje, indiai gyöngye, mint amennyi Bécs kurtizánjainak kismód ruháján volt.

A rendőrség eleinte taplatatosan kezdett nyomozni s meglepő eredményeket ért el. A kezeibe került ékkövek legnagyobb része hamisított volt. Magában véve ez még nem lett volna baj, de baj volt az, hogy a drágakövek tulajdonosai abban a szent maggyőződésben álltak, hogy az ékszerész valódiak. Akadtak egyesek, akik állították, hogy ők szakértőknek tartott ékszerészekkel vizsgáltatták meg a köveiket, mielőtt megvették volna s ezek valódiaknak tartották azokat. A csalást másutt kellett keresni, mert a szakértők jóhiszeműek voltak, bár tévedtek. Ez azt bizonyította, hogy a drágakövek felismerése nem könnyű dolog s nem oly bizonyos évek tapasztalata, hanem szakértelem és tudományos megállapítások szükségesek a valódi és mesterséges ékkövek megkülönböztetéséhez.

A rendőri nyomozás során igen sok olyan drágakő került elő, amelyeket Röntgen- vagy Rádium-sugarakkal festettek meg, mert eme sugarak hatásának kitett savas színe hamarabb tűnne el a hamisítást, melyekért egy nagy vagyont lehetett a vevőtől kicsalni. Megállapították, hogy egy darab két korona értékű korundot Rádium sugarakkal történt kezelés után ugyanazon ékszerész, akitől a követ a hamisító vette, ruon gyanánt adta el és 450 koronát kapott kórolyáért. A Röntgen-sugár 40 perc alatt megfesti a követ. Mintagya a rubinná és gyémánttá átváltoztatott korundor

és tapoz keménysége alig különbözik valamit is az igazi kő keménységétől, a felismerés nagyon nehéz.

Németországban Miethe nevű egyetemi tanár, aki balsó titkos tanácsos, mesterséges drágaköveket gyárt és úgy ott, mint Franciaországban alakultak gyárak a találmány kiaknázására.

Természetesen a nyomozás, során vizsgálat alá kerültek az ugynevezett törvényes hamisítványok is, melyeknek készítése hivatalosan bejelentett s amelyeket mint mesterséges köveket hoztak eddig is forgalomba. Ezeknek sikerült is kibújniuk a büntetés alól, annál nagyobb szigorral jártak el a valódi kövekként forgalomba hozott hamisítványok terjesztőivel. Egy egész halmaz ékszer van a bíróságok asztalán, amelyeknek vagyonokat érő követ gazdáik tudta nélkül kiesarították megbízhatatlan ékszerészek hamis produktumokkal. Bécs városos világa most házasán vizsgálja drágaságait és töprenkedik, valódiak-e drágakövei vagy nem?

A szenzációs bűnügy hatása nyomán határozta el Bécsben, hogy felállítsák

a drágakövek valódiságát és értékét vizsgáló állami intézetet.

Ez a technikai intézet a drágakövek megvizsgálása és értékének megállapítása céljából kísérleti hivatalt létesített a napokban, melynek célja a vevőkönoságnak minden félreértéstől való megóvása lesz. A tudományok mai előrehaladott állapotában pozitív bizonyossággal meg lehet különböztetni, bizonyos módszerek alkalmazása után, a valódi ékkövet a hamisítottól. A drágakövizsgáló-intézetre ezért a gyémántkereskedelemben igen nagy feladat várakozik.

Csekély összeg befektetés ellenében, mely a megvizsgálandó kő nagysága és értéke szerint növekedik, fognak véleményt mondani minden ékkőről, amely a publikum elé kerül. A vizsgálat kiterjeszkedik a minőségre, a helyre és keletkezésére. A helyhely megállapítása a legnagyobb fontosságu, miután az állítással van bizonyos jelentős szűkülésiérték. Ez különösen a smaragdnál, az amethystnál és indiai safiroknál fordulhat elő.

Érdekes, hogy azok a jóslások és válskédek, amelyeket annak idején a műékkövek feltalálásaikor ezeknek az alkalmazásához írtak, nem teljesedtek. Azt hitték akkor, hogy a mesterséges előállítás lehetősége azokat a milliós értéket, amelyeket a valódi nemeskövekben találunk s amelyekkel a drágaköveskedés berendezkedett, megfogja semmisíteni. Ezek a sötét jóslások azonban föltibe mentek. Mert az igazi szakértőnek sem kedve, sem semmi érdeke nem kívánja a hamis kövek gyűjtését, hiszen azossól épen az a baj s azok az ismeretjelölök hiányosnak, amelyek a természetesen uton létrejött követet jellemzik.

A kövek klasszifikációja elsősorban is az ékkövek tisztaságán, nemkülönben a különböző sugárfajtákkal szemben tanúsított viselkedésén nyugszik, amilyenek a Röntgen sugarak, a katódsugarak, rádiumsugarak és az ultravioletsugarak. A kövek elnevezését ezekkel szemben egy erre a célra szerkesztett apparátussal vizsgálják meg.

A köveknek különböző képzési módja és idegen közetekben való felépése más és más

lelőhelyeken speciális karraktort ad. Ezek a jelenségek korántsem nyitakoznak meg a vizsgálatnál zavarólag, sőt a drágaköveskedelemben ezek után jelölék meg a különböző fajtákat „selyemfényű”, vagy „szirtéayü” jelzőkkel, amelyek azoknak sajátos fénytörését jelzik. Ezek adják a nemesköveknek főszépségét és mesterséges uton ezeket lehet a legkevésbé utánozni. A nemeskövek színe alkotó szerekkel még most is teljesen tisztában a tudomány, mindazonáltal a színek viszonya bizonyos sugárfajtákhoz, tudományosan eldöntött dolog. Gazdaságilag természetesen nagy jelentősége van a nemes és mesterséges kövek megkülönböztetésének, miután így a valódi kövek mesterséges előállításának lehetetlenné vált.

A nemes kő vizsgálatának bécsi mintája már követésre talált. Így egy berlini ékszerész társaság hasonló intézet felállítását határozta el és Budapesten is kialakult az a szándék, hogy az állami anyagvizsgáló intézet laboratóriumának felhasználásával, amely hasonló a Bécshez, lerakják alapját ennek a gazdaságilag nagyon értékes és hasznos intézménynek.

Románia véleménye az általános offenziváról.

(Összeül a bukaresti parlament.)

Bukarest, július 8.

Bukarest. A Moldova a következőket írja a négyesszövetség általános offenzivájáról:

„A négyesszövetség úgy a keleti, mint a nyugati fronton megragadta az offenzívát. Hogy ez nekünk, dacára legnagyobb erőlködésének, sem fog eredményt hozni, az bizonyos. Azok a csekély előzetesek, amelyek itt-ott sikerültek, semmit sem számítanak egy óriási kiterjedésű harcra. Másrészt azonban a négyesszövetség óriási veszteségei annak a lehetővé tételére jogosítanak bennünket, hogy offenzívájuk sokkal hamarabb fog nyugvopontra jutni, mint általában hiszik. Az az eredménye mindenestre meg lesz ezen hónapok óta előkészített és kétségbeesetten megragadott offenzívának, hogy a szövetségesek fel fogják ismerni saját tehetetlenségüket és a közponu hatalmak tulszárnyalhatatlan erejét.”

Bukarest. Az „Epoca” jelentése szerint a legutóbbi minisztertanácsou szóba került egy rendkívüli parlamenti ülésszak egybehívásának kérdése is. Politikai körökben azt hiszik, hogy a legközelebbi napokban megjelenik az erre vonatkozó királyi rendelet.

Bukarest. A felhátratos „Viitorul” kategorikusan megáfolja azon híreket, mintha a román kormány szeptember elsején új belső kölcsonre becsátana ki felhívást. A kormány — írja a román felhivatalos — egy pillanatig sem foglalkozott ezzel a tervvel.

Bukarest. A román posta vezérigazgatósága körendeletlen értesítette az összes romániai s így a predeáli gyűjtőpostát is, hogy a román és osztrák postaiigazgatóság között meggyezés jött létre a Románia—Lublin—Betgrád—Cettinje közötti postaforgalomra nézve. A rendelet közli a vonatkozó rendelkezéseket és mindazon helységeket nevei, amelyekbe postai küldemények felvehetőek.

Erettségi lesz az aradi felső leányiskolában.

(Jankovich Béla miniszter nyilatkozata. — A nőoktatás gyökeres reformja.)

Saját tudósítónk telefontelefonjelentése.

Budapest, július 8.

A felsőbb leányiskolák hely, radikális és életbevágó változás előtt állanak. Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszter teljesen átreformálja őket és a reformot 1916. szeptemberével életbe is lépteti. Az iskola mai hat osztályával nem adott befejezett műveltséget, korán, 16 éves korában bocsátotta ki a növendéket és a szülők nem tudták mit csináljanak a leányokkal, akik nem hoztak magukkal az iskolából olyan bizonyítványt, amely bármilyen praktikus életpályára képesítette volna őket. Aki ezt az iskolát elvégezte, nem tudott kenyeret keresni. Voltak ugyan továbbképző tantolyamok, de csak egy-két leányiskolánál. Az aradinaik nem volt. A felsőbb leányiskola székelyudvarhelyi, amin Wlasits Gizula úgy akart segíteni, hogy leány gimnáziumokat szervezett. Azonban ezek száma oly csekély volt, hogy egyáltalában nem elégítette ki a kívánalmakat. A felső leányiskola eme viszonyok következtében nem volt a nemzeti művelődésnek tényezőjévé.

Az Aradi Közlöny fővárosi tudósítója beszélt Jankovich Béla vallás- és közoktatásügyi miniszterrel a felsőbb leányiskolák reformjáról, aki a következő rendelkezési nagy jelentőségű nyilatkozatot tette:

— A felső leányiskola a jövőben hármas tagozatú lesz. A négy első osztály változatlanul marad, mert az a célom, hogy a polgári leányiskola 4 osztályát végzett növendékek minden nehézség nélkül át lépjenek a felső osztályokba.

— Az újítás az 5-ik osztálynál kezdődik. Azt tapasztaltuk ugyanis, hogy a felső leányiskola 5. és 6. osztálya, különösen a vidéken, visszatejődött, elnevelődött és több helyen meg is kellett szüntetni. Az oka igen egyszerű. A szülők a gyermekeiket ugyan 4 évig a felsőbb leányiskolába járatják, de azután szakiskolába adták, hogy ott oklevelet nyerjenek.

— A jövőben a felső leányiskola is ad majd oklevelet. Ennek az iskolának a második tagozata ugyanis 3 évről fog állni és pedig költészet, történelem, természettudomány, matematika és pedagógia-tárgyakat fognak tanítani és a növendék egy megbízható bizonyítványt kap, amely őt a nevelőnői pályára képesíti. Ezeket a hölgyeket például az általi felsőbb leányiskoláknál, mint nevelőnőket fogjuk alkalmazni. A második tanterv szerint a növendékek teljes szaképességet nyernek, amely megfellel a felsőbb kereskedelmi iskolák tantervének és arra képesíti őket, hogy a kereskedelmi világos kitagátalanul megállják a helyüket.

— Igen kívánó, különösen alkalmas leányok, elvágásnak majd a gimnáziumot is a felsőbb leányiskolában, érettségizésnek és későbbiekben egyetem tanulmányokra. Ezeknek már az 5. osztályon latint, a 6-iktól görögöt, vagy görög helyett egy élő nyelvet, főként franciát kell tanulniuk. Nagyon kívánatos, hogy csak a valóban tehetségesek menjenek a tudományos pályára és ezért a leánygimnáziumot is ki kell emelni a mai szervezeti állapotokból és a leánynevelés integrált, szilárd szervezést kell átformálni. A

tanári testület szigorú utasítást kap, hogy már a kevésbé alkalmasokat is zárják ki az első évben a gimnáziumi tantolyamról. Ezzel elérjük, hogy a nőknek elitesapata lép a tanári és orvosi pályára. Szükségünk van női tanárookra és női orvosokra.

— Hogy az új iskola az életben miként válik be, előre nem lehet megmondani. Egy bizonyos és ez az, hogy a tervek elkészítésénél minden arra illetékes tényező részt vett. Nem voltak nagy nyilvános ankettek, mert nem akartam a kérdést hosszú vitákban elaposítani, nem kértem írásbeli véleményeket, mert az ilyen ügyekben nagyon keveset jelent a holt betű. Magamhoz kérttem a legilletékesebb irányok képviselőit és ezen kontradiktórius eljárás folyamán teljes megegyezéssel a kívánt eredményre jutottunk.

— Azt hiszem, hogy az eredmény a szaköröket, de első sorban a közönséget ki fogja elégíteni. A felsőbb leányiskola új alakzata közelebb áll az élethez és szorosabb kapcsolatba jut a polgári iskola virágzó intézményével. Emellett azonban megőrizzük a lényegét és a felső leányiskola a társadalmilag és műveltségileg magasabban álló osztályok iskolájává lesz.

TORVENYKEZÉS.

Vesztegető gyilkosok.

(A magyarcsanádi bűneset epizódja.)

Az Aradi Közlöny tudósítója.

Szeged, július 8.

Az Aradi Közlöny kiküldött tudósítója részletesen beszámolt annak idején arról a szenzációs gyilkosságról, amely Magyarcsanádon történt július 16-án. Reggel a kamrájában felakasztva találták övegy Jesics Mladannét, egy jómodu öreg asszonyt. A halottkém megállapította, hogy Jesicsné bűnténynek esett áldozatul a megnagyta a hozzátartozóknak, hogy nem szabad a hatósági vizsgálat előtt eltemetni.

Az esetről az orvos jelentést tett a járásbírósnak. Apátfalvai csendőrök mentek a helyszínére, hogy megejtsék a nyomozást. A meggyilkolt öregasszony menyje, Jesics Mluttinné, ennek edzanyja, Unguran Urosné, továbbá testvérei, Lujzai Szvetozárné és Czerwenko Istvánné összebeszéltek, hogy megvesztegetik a csendőroket, engedjék meg a temetést további vizsgálat nélkül. Baltei János apátfalvai csendőrnek adtak is 300 koronát Rudas Miklós magyarcsanádi bognár közvetítésével. Ezenkívül tökéletesen Urpánics Kálmánt, a makói írás főszolgabíróját, akiknek 100 koronát tettek az írásatálára, hogy adja beleegyezését a temetésre.

Epp ezek a vesztegetési kísérletek tették gyanúsá az asszonyokat. Ki is derült, hogy a gyilkosságot Jesics Mluttinné felbujtására követte el egy mezőúr és egy péres, mert a fiatal Jesicsné attól félt, hogy anyósa elárulja majd a harctéren levő férjének, hogy ő megszegte a hitvesi hűséget. A gyilkosság ügyével valószínűleg szeptemberben foglalkozik majd a szegedi törvényszék, ma csak a vesztegetés miatt vontak Jesus Mluttinnét és társait felelősségre.

A vádlott asszonyok tagadják a vádat és azt állítják, hogy Rudas beszélt rá őket a veszte-

getésre, hogy simán menjen az ügy. Rudas ezzel szemben azt vallja, hogy az asszonyok könyörögtek neki, hogy vesztegesse meg az eljáró közegeket.

§ Ardrágitó hercegi jószágigazgató. Laaból jelentik: Az itteni járásbírótság előtt feljelentették Reuss herceg jószágigazgatóját Schön Jánost, ardrágitásért, mert négy telenet, amelyek értéke 5000 korona volt, 6800 koronáért adott el. A járásbírótság a jószágigazgatót felmentette. A korneuburgi törvényszék azonban a felmentést megsemmisítette és a vádlottat ardrágitásért 6 napi fogházra átváltoztatható 600 korona pénzbüntetésre ítélte.

Ítélik

a zsákmánybíróóság.

— Ellenséges hajók arverése Pórában.

— Az Aradi Közlöny tudósítója.

Arad, július 8.

A hági egyezmény egyik szakasza megszabja, hogy a háborúban elfogott gőzösöket, mely esetben lehetne tulajdonba venni és eladni, viszont mely esetben kell azokat a háború végéig az ellenséges állam számára fenntartani. Az egyes esetekben való döntésre a zsákmánybíróóságok hivatottak, minálunk a Pórában székelő császári és királyi tengeri zsákmányvizsgáló-bizottság. A zsákmánybíróóság dönti el, vajon az elfogott hajó „jó zsákmány”, vagy „rossz zsákmány” és ha jó, akkor a hajót nyilvános arverésen, a legelőbbi igérőnek eladják, a vételárát pedig a hadikarok fedezésére fordítják.

A hivatalos lap mai számában a következő „bírdetmény” jelent meg:

HIRDETÉS.

Az „Imperator” orosz bárkának a csász. és kir. osztrak-magyar tengeri haderők egyik egysége által való elpusztítása alkalmából az alulírott tengeri zsákmányvizsgáló bizottságnál a zsákmánybíróósági eljárás megindítottatik.

Az érdekeltek ezennel felhívattak, hogy jogaikat három hónapon belül bizonyítékaikkal csatolása mellett írásbelileg érvényesítsék. Pórá, 1916. évi június hó 1-én. A csász. és kir. tengeri zsákmányvizsgáló bizottság nevében: lovag Wolf Konrad, csász. és kir. sorhajókapitány.

Utána egész sereg szoros hirdetés, amelyek közlése, hogy döntésre kerül a sor a Caladonia dán gőzös a Stjerneborg dán gőzös, a Torborg svéd gőzös, a Giuseppe Padre olasz vitorlás, az Elisa olasz vitorlás, az Egea olasz gőzös, a Dante olasz gőzös, az Elisa Franceska olasz brigg, a Pietro Lotaro olasz bárka, a Dechino olasz gőzös, egy ismeretlen vitorlás, a Jonio olasz gőzös, a Lipari olasz gőzös, a Rivoisto olasz gőzös, a Firenze olasz gőzös, a Fastnet angol gőzös, az Augus angol gőzös, a Mori-Said olasz gőzös és a Glava olasz gőzös ügyében. Ezekre a hajókra nevezve az érdekeltek szintén három hónapon belül érvényesíthetik jogaikat.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlap. Az „ARADI KOZLONY”-t a háború minden aradi katonájának

Kilépések a függetlenségi pártból.

— A pártszakadás kulcsszámból —
Saját tudósítónk telefonjelenése.

Budapest, július 8.

A politikai világot a függetlenségi párt kobeiben történt szakadás foglalkoztatja. Bár az ellenzéki képviselők javarésze elutazott a fővárosból és csak a jövő hét elején tér vissza, mégis állandóan folynak tanácskozások mindkét frakció részéről.

Budapestről jelenti tudósítónk: Batthyány Tivadar gróf, Beck Lajos és Lovaszy Márton képviselők ma délelőtt telkeresték Károlyi Mihály gróft, hogy együttesen megfogalmaznak azt a nyílt levelet, amely holnap jelenik meg és amelyben Károlyi Mihály gróf nyilvánosságra hozza azokat az okokat, amelyek a pártból való kiválasra készítették és amelyek szerinte az Apponyival való további együttműködést a függetlenségi eszmék érdekében lehetetlennek tették.

Azok a hírek, amelyek a kilépésekre vonatkozóan elterjedtek, pusztán kombinációk. Annyi a valóság, hogy eddig egyesegyedül csak Károlyi Mihály gróf jelentette be a pártból való kilépését. Elvbarátai semmiféle verbuválást nem szándékoznak kifejtetni és a képviselők szabad elhatározására bízzák, hogy benn maradnak-e a pártban, vagy pedig csatlakoznak Károlyihoz. Károlyi Mihály gróf különben nem alakít új pártot, hanem pártot kívül marad. Hasonló lojalitásra számítanak azok részéről is, akik benne maradnak a pártban.

A függetlenségi párt kedden este tanácskozást tart, amelyen Sággy Gyula fogja bejelenteni Károlyi kilépését s a többi kilépést is.

Hír szerint Károlyi Mihály a képviselőház keddi ülésén fel fog szólni.

(Siafóta ment Torayára Justhért.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma délutánig Sággy Gyulához, a függetlenségi párt ügyvezető elnökéhez, egyetlen kilépő nyilatkozat sem érkezett meg, dacára annak, hogy a párt tegnapi tanácskozásán Károlyi Mihályon kívül Batthyány Tivadar gróf és Lovaszy Márton is bejelentették a pártból való kiválásukat. Ennek magyarázata az, hogy megvárják Justh Gyulát és amennyiben többen kijelentették, hogy kiválasról csak akkor határozzák el magukat, ha a régi vezérüket, Justh Gyulát is a kilépők között látják. Justh Gyulaért külön stateta ment Torayára és a pártvezér már holnap Budapestre érkezik.

Ma délután Károlyi lakásán Batthyány Tivadar gróf, Lovaszy Márton és Laenne Hugo újabb tanácskozásra ültek össze, amelyen megszövegezték Károlyi Mihály gróf kilépő levelét, melyben részletesen kifejti azokat az okokat, melyek őt és híveit a kilépésre bírta. Holnap Károlyi Mihály gróf lakásán újabb tanácskozásra

jönnek össze és remélik, hogy ezen már Justh Gyula is részt vesz.

A számítások szerint a következők jelentik be kilépésüket a pártból: Abranám Dezső, Batthyány Tivadar gróf, Batthyány Pal gróf, Beck Lajos, Esterhazy Mihály gróf, Faragó Antal, Fernbach Károly, Hódervary Lehel, Justh Gyula, Justh János, Károlyi József gróf, Károlyi Mihály gróf, Kobéck Kornél, Laenne Hugo, Lovaszy Márton, Sümegi Vilmos, Polónyi Dezső, Bikádi Antal, Eitner Zsigmond és Matzky Emil kilépéséről beszélnek.

(Apponyi jégre tette Justhót.)

Egy függetlenségi pártvezér a szakadás előzményeiről és okairól a következőket mondotta:

— Kossuth Lajos és Kossuth Ferenc letéményeseknek kellett előbb vagy utóbb ismét szétválniuk. Mi igaz függetlenségiak komolyan akartunk a béke helyreállításáig várni, de a függetlenségi farkasmezőbe bújó 67-es báránycák hamarabb kilógytak a türelemből s kapva-kaptak az alkalmon, melyet a maga és bajtársai kormányképesége érdekében Andrássy Gyula gróf készített elő. Andrássy terve volt, hogy az ellenzéki pártvezérek a haditanács révén teljesen és végleg hátrüljenek ki a kormánnyal és jussanak ismét a király elé. Apponyit és Zichy Aladárt könnyű volt táncra vinni.

Apponyi szüv-rén módon rendelkezett a függetlenségi párt nevében. Károlyi Mihály gróf nem volt idehaza, őt tehát nem kellett megkérdezni. Justhót, akit jégre tett, Apponyi egyszerűen megfélekedezett és csak utolsó pillanatban szóit Batthyánynak, Földesnek és Lovaszyinak, akik azonban Károlyi és Justh nélkül nem akartak rudnak állani, noha tudták, hogy sem Károlyi, sem Justh nem fog felülni a paripa hátára, amelyen a 67-es alapreakció szélső balzárnya ismét belelovagol a kormányképeség karámbába. Az egykori Justh-párt hívei most is száka voltak a hajdani „anyapárt”-nak, amint annak idején magát jogtalanul elnevezte.

Tévedés azt hinni, hogy Tiszák és Apponyiék bánják, ha a régi, megfogyott Justh-párt nem tart velük. Orülnek, ha nincsenek velük és folytatni fogják ellenük az irtó háborút, melyet még Kossuth Ferenc kezdett meg amikor ő és Apponyi Khusa-Hóderváryval parolázott.

Nem leszünk sokan, mert az időközi választásoknál az elhalt Justh-pártiak helyébe mindig Apponyi híveit hozták be a legújabb függetlenségi kerületekbe.

Most elég nagy számban vannak, hogy minket kitessekelnessznek a saját házunkból, melynek falaira odafüggesztették Apponyi és Kossuth Ferenc képeit Kossuth Lajostól jobbra és balra. A következtetéseket ebből az elrendezéséből nem vonom le.

Justh örökébe Sággy Gyula ült bele és Földi János, a leendő új elnök, aki az egykori államtitkárságra vágyik vissza, volt Apponyi hűséges sat-llése a régi kipróbált függetlenségi bajnokokkal szemben.

Apponyi, aki három évtized óta még minden pártot sprngolt, most szétsprngolta a függetlenségi pártot is.

De nem baj, legalább ismét meg fog alakulni a valódi szabadelvű és demokratikus függetlenségi párt és most már óvatosabb lesz a maga gyarapításában és azövetkezésében.

(Miert mondott le Károlyi az elnökségről.)

Károlyi Mihály gróf egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a nála lefojyt tanácskozáson Apponyi Albert kijelentette, hogy a pártegység kedveert nem lép be a bizalmi tanácsba.

Ezzel el is intéződött volna a pártválság és hajlandó lettem volna továbbra is megtartani az elnökséget — mondotta Károlyi — ha Apponyi Albert gróf azzal az indítvánnyal nem áll elő, hogy a jövőben minden fentorgó kérdésben előzetesen, a függetlenségi párt elnöki tanácsa üljön össze és az elnök — már ma én — az elnöki tanács döntésének megfelelően járjon el. Ez az elnöki hatáskörnek és akciószabadságomnak olyan lényeges korlátozása lett volna, amelyet a magam részéről semmi körülmények között nem tartottam elfogadhatónak.

— Bár azok előtt, akik ismernek, fölösleges, mégis jónak látom hangsúlyozni, hogy engem személyi motivum e kérdésben egyáltalán nem vezetett. Az ellenzéki bizalmi tanács ügyében, amely bizalmi tanács létesítését az én távollétemben és megkérdezésem nélkül határozták el, felvettem a kabinetkérdést, kijelentvén, hogy vagy visszalép Apponyi Albert gróf a bizalmi tanácsban való részvételtől, vagy én lemondok a pártelnökségről. Konstatálni kívánom, hogy Apponyi Albert gróf teljes lojalitással hajlandó volt a bizalmi tanácsban való részvételtől — a pártegység fenntartása érdekében — lemondani.

— Ezzel én kétségtelenül személyi győzelmet arathattam volna, de én előttem korántsem az a szempont lebegett, hogy Apponyi Albert grótot blamáznak tegyem ki, hanem én többre tartottam akciószabadságom biztosítását. Minthogy pedig a lakásomon tegnap tartott megbeszélésekből arra a meggyőződésre jutottam, hogy — ha pillanatnyilag arattam is személyi győzelmet — az esetben, ha Apponyi indítványa szerint tényleg minden fontosabb aktuális kérdésben előbb ki kell kérni az elnöki tanács döntését, akkor ez által az én elnöki hatásköröm teljesen béktyók közé lenne szorítva és elnöki akciószabadságom a minimálisra lenne redukálva.

— Két ut állott előttem: vagy személyileg győzni és mint elnök pictus masculus-ként szerepelni, vagy pedig egyeni és politikai szabadságom biztosítása érdekében az elnökségről lemondani. Ez utóbbit választottam.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy alakhelyváltoztatást,ugyszintén a lap megrendelését és beszüntetését mindenkor a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak birtokunkba.

LEGUJABB.

Bruszilow hadvezérei az offenzíva folytatása ellen.

— Memorandum a cárhoz — Viharos haditanács a főhadiszálláson — A hadügyminiszter elbeszélése. —

Röggel 2 órakor érkezett telefonjelentés.

Berlin. A Lokalszeitung írja: Egy bizalmi forrás, aki június 30-án jött el Pétervárról, a következő rendkívül érdekes eseményről ad hírt:

Szuwajew orosz hadügyminiszter, aki visszajött Bruszilow főhadiszállásáról és a frontról a közönség előtt erősen titkolt, de a katonai körökben annál éreztetőbben tárgyalt és kommentált híreket hozott magával és valószínűleg megdöbbentő kijelentéseket tett. Bruszilow négy hadseregpáncosnoka által aláírt memorandumot hozott magával a hadügyminiszter, amelyet a cárhoz kellett eljuttatni s amelyben a nagy csapatvezér kijelenti, hogy a Londonból Pétervárra át megparancsolt offenzívát a Bruszilow hadsereg gyöngülése folytán nem öhajjták folytatni. A négy aláíró a következő: Lesiozki tábornok, aki Prianzer-Baltinnal áll szemközt; Cserbatov, aki a Stripamenti hadsereget vezeti, Kaledin, aki Lucknál ért el sikereket és Zacharow, aki Radzivilownál harcol.

A négy tábornok a június utolsó napján a hadügyminiszter jelenlétében Bruszilow főhadiszállásán megtartott haditanácskozáson kijelentette hogy részt vesz a további tervek és részletek megbeszélésén, noha ez meggyőződésükkel ellenkezik.

A hadügyminiszter erre a következő kijelentést tette:

— Pétervárról a leghigorubb utasítást hozom az uraknak, hogy az offenzívát tekintet nélkül a veszteségekre, folytatniok kell. Nem szabad visszariadniok a legnagyobb áldozattól sem, ha ezáltal — bárcsak átmenetileg is — stratégiai eredményeket tudunk elérni. Mert minden esetre ellenséges területet kell elfoglalnunk, hogy kezizalogot illetve kompenzációt tartunk a kezünkben. Hivatkoznom kell Pau tábornokra, aki őfelsőzének, a cárnak azt jelentette ki, hogy Bruszilow nemcsak az osztrák-magyar csapatokat támadja, hanem a Verdun előtt narcoló németeket is, tehát az offenzívát mindenáron folytatni fogjuk, mert ez a mi utolsó offenzívánk!

Bruszilow kedvesen fogadta a parancsot, nem így azonban a négy tábornok, akiknek a vállain nyugszik a támadás taktikai végrehajtása és akik arról referáltak, hogy csapatuk kimerültek.

A haditanács igen viharos lefolyású volt, Kaledin brúszkult ellentmondott a pétervári parancsoknak és lemondással fenyegetőzött. A négy tábornok kijelentette, hogy az előnyomulás ugyan nem lehetetlen, de legfeljebb efemer sikerekhez vezethet, mert a csapatok számbeli és morális helyzeténél fogva, egy újabb siker, amely nagyonbazerű tértoglatással járna s az elfoglalt terület megtartását tenné lehetővé, ki van zárva!

Szám adatokkal bizonyították be, hogy óriási veszteségeket szenvedtek Kaledin és Cserbatow csapatai és ezért nem vállalhatóak felelősséget az orosz nép előtt az offenzíva folytatásáért. A másik két tábornok eleinte megakadtak számbeszélni a pétervári utasítással,

de a szám adatok őket is meggyőzték és csatlakoztak Kaledinhoz és Cserbatowhoz s aláírták a memorandumot. Bruszilow az offenzíva folytatása mellett foglalt állást és ellenzte a memorandum elküldését.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi mámor:

Vasárnap: d. u. fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal: „Sulamit” néber daljáték. Hete fél 9 órakor rendes helyárakkal: „Volt egyszer” operett 3-szor.

Hétfő: Zikó Ilma a székesfehérvári színház művésznőjének vendégfellépte rendes helyárakkal „A táncosnő”.

Kedd: Marrantini Lajos a Magy. Kir. Opera volt balletmestere társulatának vendégszereplése a téli színház rendes helyárakkal.

Szerda: Marrantini Lajos, a Magy. Kir. Opera volt ballet mestere társulatának vendégszereplése a téli színház rendes helyárakkal.

Csütörtök: Szabados Piroksa, a kolozsvári Nemzeti Színház művésznőjének vendégfelléptével „A tanítósnő”. (Rendes helyárak.)

Arad az ország kulturája

szempontjából

Dr. Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 2.

A Muzéumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének hivatalos közlönye, a „Muzéumi és Könyvtári Értesítő” ma megjelent számában több ízben foglalkozik az aradi köznevelődési intézettel s az ezzel szoros kapcsolatban álló Kőcsény Egyesülettel.

„A Főfelügyelőség hatáskörébe tartozó közgyűjtemények új csoportosítása” cím alatt Mihalik J. főfelügyelő ismerteti a vallás- és közoktatásügyi miniszter azon rendeletét, mely a közgyűjteményeket azok jelentősége szerint csoportokba osztja; az I. csoportban szerepel Arad város Közművelődési Háza is, melynek gyűjteményei részére állandó jelleggel évi 4000 K. alapított meg; az idei évre szóló 4000 K. államsegély a városhoz már le is érkezett.

E cikk szerint az ezen csoportba tartozó könyvtárak, tehát az aradi is, fokozatosan olyan nagyobb köznevelődési könyvtárakká lesznek fejlesztendők, amelyeknek szemjéjét a főfelügyelőség által javasolt reformokkal egyetértően a vall. és közokt. miniszter is helyesítő tudomásul vette.

Beszámol az Értesítő arról is, hogy az 1915. évben az aradi Közművelődési Ház, a „nagy beruházási államsegély” címén 25.000 K.-t kapott, az Ábrai-féle éremgyűjtemény 2. a részlete gyanánt pedig 1000 K.-t.

Részletesen ismerteti az Értesítő a hatáskörébe tartozó közgyűjtemények fejlődése egész alatt az aradi köznevelődési intézetnek és az aradi Kőcsény Egyesületnek munkásságát, a nevezett intézetnek a főfelügyelőséghez felterjesztett jelentése alapján.

Közlő továbbá az aradi kulturajelölt felügyelő bizottságának Fényes Dező által megszerkesztett emlékiratát, a helyi nyomtatványoknak a vidéki könyvtárakban való gyűjtése és a köteles példányok beszerzésének tárgya-

ban, a főfelügyelőség azon kijelentése mellett, hogy az ügyességi köteles példányok szétosztásának revíziója alkalmával Arad jogos igényei is tekintetbe fognak vétetni.

Végül pedig igen részletesen és rokonszenvesen ismerteti a Kőcsény Egyesület évkönyvét, melyet az 1914—1915. esztendőre Rudnyánszky Endre tükör állított össze. Különösen kiemeli itt Marki Sándornak „Régi és új ételei” c. előszavát, mely mint az Értesítő mondja, „rövid világs utmutató az étkönyvszerkesztés számára, olyan irányítás, melynek nemcsak Aradon, de másutt is hasznát vehetik; Rudnyánszky Endre magáévá tette ezeket a helyes elveket s az egyesület új évkönyve teljesen ezeknek az elveknek alapján készült.

* A színház hírei. A jövő hét érdekességei. Hétfőn Zikó Ilma, a székesfehérvári színház első társalgái színésznője lép fel „A táncosnő” című szerepében. — Kedden és szerdán Marrantini Lajos, a m. kir. Operaház volt balletmesterének értékes, művészi nevéhez méltóan a vezetése alatt álló ballet-társaság számára olyan kiváló gyönyörűséget fog szerepeltetni a közönségnek. A műsor a következő: 1. Bohém testők. (Komikus tánc). 2. Biedermeier-tánc-csoport. 3. Ballet kettős. 4. Hollandi ócs tánc. 5. Pierot szerelme, kettős tánc. 6. Kelet-i fantázia, szóló tánc. 7. Virágpók, kettős tánc. 8. Tavasz ébredése, csoport-tánc, stb. A két estére tervezett és változatos műsorból összeállított előadásokhoz jegyek előre válthatók a színház pénztáránál.

* A Nokturnó főszereplője az Apollóban. Az utóbbi idők legemlékezősebb műveje volt a Nokturnó, az a mélyreható érzésen felépült romantikus dráma. A csodás darabban Desdemonda Olga, a nagystilű táncosnő finom ihletettséggel táncolta el a nokturnót, a haldokló szerelmese ágyánál. Hétfőn át beszélt a közönség erről a táncról. Most ismét alkalma lesz az aradi közönségnek gyönyörködni Desdemonda táncában és megkapó játékában. Vasárnap és hétfőn lép fel a „Buborékok” című fenomenális művészdrámában.

* Aradi és aradmegyei orosz hadifoglyok csoportképe az Apollóban. Az Apolló-színház hazatias kötelességet vél teljesíteni azzal, hogy a birtokába jutott aradi és aradmegyei orosz hadifoglyok csoportképét levetíti. A múltban megtörtént, hogy az Apollóban vetített képről felismerték egyesek hozzátartozóikat, akikről már rég nem kaptak hírt. Hétfőn és kedden vetíti az Apolló az újabb csoportképet, amelyet egy orosz tozságba jutott, aradi katona küldött haza.

* A sivatag rabjai, exotikus kaland vasárnap kerül bemutatásra az Erzsébet-mozgós színházban. Nem lehet leírni, az amerikai rendező, szöveg-könyvíró mennyi izgalmat, mennyi eseményt tudott ebbe a darabba sűríteni, amely öt telvonásos ugyan, de a filmmel még így is takarékosan bártak. Newyorktól Athénig, Newyorktól Damaskusig, Damaskustól Bagdadig és az arabiai sivatagig, majd vissza, innen ezen a mérhetetlen téren harogva hőmpölyög a cselekmény, közben minden elem alkalmazásra kerül, ami érdekes és idegeket feszítő: üldözés, viaskodás a támadókkal, egy alattomos tervnek vérszelmes végrehajtása és sok más ezenfelül, amit felsőföldi leletlenség. A pass szent szövege a drámai csomó és egy sikeresedett, fiatal amerikai gentlaman a főhős. — Legközelebb egy szociális munkásdráma, a Mocsár kerül bemutatásra.

Emberölő villamos áram.

(Hatalmas szerencsétlenség a hias házi vezeték érintéséből.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

Ma délelőtt Ocsay István kerületi rendőr-biztos telefonon jelentette a rendőrség központi ügyeletés szobájába, hogy a Kossuth-utca 31 számú házban végzetes kimenetelű szerencsétlenség történt; egy aradi oszmánia mester felesége villámáram érintése következtében meghalt. A rendőrségtől Petkovics Béla ügyeletés rendőrfelügyelő, Hecht Arnold dr. t. b. főorvos és Balázs detektív mentek ki a Kossuth-utca 31 számú házba, melynek egyik lakásában, holtan találták Pintér Antal oszmánia mester negyvenegy éves feleségét. Közvetlenül az ágy mellett, ahol az asszony feküdt, kis éjjeli szekrény állott, melyen álló villany lámpa volt. A lámpának olyan gombja van, mint a csengőtű és közvetlenül ennek a gombnak a tövében, ahol a selyemmel bevont drót a gombból kivezet, a selyem el volt égve úgy, hogy meglátszott, hogy az áram itten pattanhatott át a szerencsétlen végű asszony testébe.

Hecht dr. megvizsgálta az asszony hulláját és megállapította, hogy a hulla jobb kezének mutató és középső ujján harmadfokú égési sebek vannak, úgy, hogy a két ujjak felső része egészen megsemmesedett az égés következtében. Ugyanígy sebeket talált az asszony jobb lábának talpán is, ahol a gyilkos áram elhagyta áldozatának testét. Megállapította a főorvos, hogy Pintérné halála villanyáram által okozott szívhűtés következtében állott be.

A rendőri bizottság ekkor még nem tudta, hogy mi okozta az áram kipattanását. Mikor innen éppen távozni készültek, akkor tudták meg Pintérné tragikus halálának tulajdonképeni okát.

Reggel nyolc óra tájban a vásártéren őrt álló rendőrt többen figyelmeztették, hogy a vágóhid előtt a villamos vezeték leszakadt. Ez a rendőr épen befelé tartott a Kossuth utcán, mikor a rendőri bizottság a szerencsétlenség színhelyéről távozóban volt. Nyomban szólított Petkovics Béla rendőrfelügyelőnek, aki mindjárt kiment a leszakadt vezetékhez. Itt sikerült megállapítani, hogy a vágóhid előtt húzódnó villamos vezeték mellett lévő fáról a legutóbbi vihar alkalmával egy félig-meddig letört vastag száraz ág leszakadt. Ez az ág épen az alatta lévő két sodronyból álló vezetékre esett. A felső drót az ág sulya alatt hozzáért az alsóhoz és ennek következtében rövidzárlat történt. Hatalmas láng és szikra csapott ki a drótokból, melyek a fának az ágait is összeégették. A két drót elszakadt és a földre zuhant. Ez a vezeték egyik fővezeték volt és az itteni rövidzárlat következtében, végig, ahol a világitást ez a vezeték táplálja, mindenütt kipattantak kisebb-nagyobb szikrák. A vezeték a Kossuth utcán végig vezetett Gájba. Az uton is sokan látták a kiugró szikrákat. A lakásokban, az olyan helyeken, ahol a drótok kopottak voltak, szintén kipattant az áram és csak szerencsének köszönhető, hogy több baleset nem történt. Rövidzárlat volt a Kossuth utca 26, 27, 40, 52. számú házakban, de a házakban levők ijedségén kívül nem történt nagyobb baj. Az egyik helyen a tetőzet gyuladt ki, más helyen pedig a vezeték mellett elhelyezett fallal kép fogott tüzet. Azokat, akik a kipattanó áramhoz értek, az súlyosan megégették.

Pintérné lakásába is kiűtött az áram. A szerencsétlen asszony ágyban feküdt és hogy

láthassa, hogy mi baj van, fel akarta gyújtani a villanyt. Ahogy a gombot megfogta, a gomb mellett lévő vezetékéről a selyem le lóvén kopva, a két drót a szerencsétlen asszony szoritásáról érintette egymást és így történt a végzetes baleset.

Gájban is több helyen volt rövidzárlat s ennek következtében történt is egy kisebb baleset. Babucs József házában a háztető szélén lévő csatorna mellett húzódnak el a vezeték, melynek szikrájától az eresz alsó része kigyuladt. A háztudajdonos észrevette a közelébe veszedelmét, a csatornához kapott, hogy azt elszakítsa. Először kezét súlyosan összeégette, úgy, hogy Stauber Andor dr. gáji hatósági orvos kéri ki a balesethez.

Hogy az ilyen balesetek elkerülhetők legyenek, természetesen szükséges, hogy a kopott vezetéket hozzakerülő szakemberekkel kicseréltesék és senki se nyúljon a dróthoz, aki annak nem mestere.

Kisszentmiklósi tüzerek a galíciai harcokban.

(Egy aradi zászlós a legutóbbi csatákról.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, július 8.

A kisszentmiklósi lovas tüzérségi dicsősége és hősiessége örök időkre fel van jegyezve ennek a háborúnak legfényesebb lapjain. Kiváló parancsnokunknak, Bugarin alezredesnek halála eljegyezte ezt az üteget a halhatatlansággal. Amit a kisszentmiklósi tüzerek a háború első periódusában végrehajtottak, azt az „Aradi Közlöny” olvasói ismerik azokból a hiteles krónikás írásokból, amelyekből az „Aradi Közlöny” az üteg habérkoszoruját összeállította. Azonban a háborúnak most záruló véres napjaiban is, a legnevesebb feladatok elé állította a sora az aradi tüzereket. Erről a hősies szép feladatról írt levelet S. Jenő zászlós, aki polgári életben építész és az aradi úri társaságnak igen kedvelt tagja, egyik barátjának.

— Az utóbbi napok története örökké megmarad nekünk aradiaknak emlékezetünkben — írja. A visszavonulás után, amelyet a legnagyobb rendben hajtottunk végre, reggel 3 órakor érkezünk meg, július 4-én, S-hez. Azonnal az erdőbe küldtek megfigyelőnek. Egy 20 méter magas fán találtam helyet, ahová azonnal felvezettük a telefont. Reggel 5 órakor már fentülünk, várva az oroszok megjelenését. A megfigyelő hely alig volt 800 méterre a saját vonalunktól. Alattunk volt a zászlóalj parancsnokság, ahonnan minden hírmegkaptunk. Délelőtt fél tíz órakor megjelentek az első orosz előőrsek, de alig, hogy kiugrák az orrukat már löttük, úgy, hogy nem igen mertek visszatérni. Este lett, de még mindig nem történt semmi különös. A gyalogság egy patrót küldött ki, hogy felgyűjtson egy tanyát, amelyben az oroszok meghúzódottak. Nehéz feladatuk volt szegény fiuknak, mert a muzsákák most már rendkívül elővigyázatosak, sokat tanultak a háború alatt, de a miénk még ma is a régi csodálatra méltó hősiességgel és halálmegegyezéssel vállalkoznak emberfeletti feladatokra is. Csoda szép látvány volt, mikor a tanya égett és az oroszokat a lángok kisavarták és direkt beleszaladtak a fűnyújtó srápcselőtűzbe.

— Másnap volt azután a nagy nap. Az orosz tüzérség nehéz ütegekkel lötte szakadatlanul aradiakat és akadályainkat. Délután 6 óra tájban pedig olyan pergőtűz és gázbomba

támadást csinált, hogy az érkökből nem lehet semmit sem látni. Egyszerre elhalgat az ágytűz, majd pedig az egész orosz tüzérség a mi erdőnköt kött, mert ott sejtette a tartalékainkat. Nem vagyunk nyulszívűek, de nem szégyen megmondani, hogy a halál parci nem lehetnek olyanok, mint azok, amelyeket az erdőben állunk ki. Gránátok csapkodtak, fűk dőltek ki, mintha végítélet lenne. Ebben a percben indul az orosz gyalogság 5-6-szoros sorban támadásba. Másodmagammal 18 méter magasságból minden modulátot lőtök. Azonnal kommandók hangzanak. Az egész gruppe tüzérséget az oroszokra irányítjuk 2-3 telefonon is kell jelentést tenni. Örületes tüzet indítunk az orosz csapatokra. Embertömegek omlanak össze, kezek, lábak repülnek a levegőbe. A vérágyasztó látvány közben nekünk a fán kell ülni, noha körülöttünk örülten csapkodnak a gránátok és sivat a gyalogsági golyó. Fejünket a fához szorítjuk, hogy legalább az legyen védve. Háromszor támad az orosz és mindannyiszor visszaverjük. Így ment az napokon át. Nem boldogult velünk a rettentő tömeg. Azonban az oroszok csakhamar újra csoportosították csapatukat, nyolcszoros túlerővel kerültünk szembe és mint már a hivatalos jelentések is megemlítik, átkarolás fenyegetett bennünket és el kellett rendelni a visszavonulásunkat. Meg kell állapítani, hogy a vezetés nagy rendben bonyolította ezt le. Mindagyknek előre meg volt szabva az utvonala, amelyen ment. Lovasságot sűrített a mi tüzérségünk ellen az orosz, de kartácsainkkal szétcsörtük. Annak a gyalogsági csapatnak a parancsnoka, amelyben mi voltunk beosztva, a következőképpen emlékszik meg az aradi tüzerekről:

— Hogy ezen szép és a zászlóalj emlékében örökké megmaradó nap így végsőddött, fő érdeme az ütegeknek, amelynek nagyszerű jelentéseit B. hadnagy és S. zászlós adta le, akik nagy ügyességgel vezették tüzeléssel az ellenes támadások nagy zúzását megsemmisítették.

Dal a hétről.

(A tisztviselő románc.)

Azt kérde, hogy milyen ember a tisztviselő?
Nem is tisztet, hanem inkább teher visel ő!
Nappal hivatalba görnyed
A főnöke rá-rá förmed
Gépel, másol, fogalmazgat, diktál, sokszor ír
Cipőt talpal, görnyed-rezket, ameddig csak bír
S odahaza hiányaik a hus, a só, a szic!

Hétköznapon 70 akta van az asztalán;
Gép ha von' se végezhetné ő el azt talán.
Mégis ő e homba' minden
Nélküle itt semmi sincsen
Ő az Isten, ő a jog, de hogy mit is eszik
Falesége, aprósága: megse kérdesik
Vagy esetleg őt magát is ad akta tessék.

Most, hogy végre 20, — 35 procentet kapott
Ugy járt, mintha fürdenék a halálos rabot,
Nemsokára csak el vess ő,
Betegsége: hitelező!

Az adóság úgy csúng rajta, mint hernyó a fán,
Ez a procent est a hernyót piszkálgatja fán?
Tisztogasd meg est a fát jól Telesky apám!

Orior.

A kivándorlás eltiltása. A kormány rendeletet bocsátott ki, melyben a véderő-köteles férfiak kivándorlását a szent korona országáiból további egy évre megtiltja.

H I R E K

Apponyi-e, Károlyi-e?

Rékessé volt a léleg. Tüzes volt az aszfalt. A kávéházak teraszait betűtötték. Azt hittem magyortáji cseppekben hullt a verejtékem, pedig a gallérom olvadt meg. „Hús gseppet” kerestem.

„Hát én merre szálljak”, sóhajtottam a kőtöveit, hol van egy kis árnyék? s megpillantottam a Kossuth-parkot. „Ezt a kerek erőt járom én” — lélegtem s már „fut, rohan a számbózt” — majd vissza néz, meg áll.”

Megálltam, de nem néztem vissza, mert előttem egy fehér padocska volt s fölöttem egy sűrű káisza terjesztette a sátorát. A nagy világon-e kívül minden számomra hely, sikoltottam s „pibenni tértem, mint a vadgalamb.”

Fejem lehanyatlott s érzem, hogy alszom, az az álmodtam, hogy éőren vagyok. Miregy. Fölöttem magaslott a Kossuth-szobor. Egy pillanatra úgy éreztem, hogy rém esett és a mellőmen lekszik, de a másik pillanában már láttam, hogy ez csak egy nehéz gondolat volt. Valaminek azonban mégis történnie kellett, mert ott láttam magamat térdelni a kormányzó előtt. Kezemben papír és ceruza.

— Mi ez? gondolkodtam, megakarom talán interjúolni a Kossuth szobrot?

Nem gondolkozhattam sokáig, mert már meg is szólaltam:

— Kormányzó ur, kegyeskedjék véleményét kinyilvánítani, a függetlenségi párt szakadását illetőleg. Apponyi-e, vagy Károlyi...?

Nem mertem tovább mondani. Megdöbbenem. A szobor arca haragosan elsötétült, villámok cikáztak át a szemén, jobbkarját hártotlen fölemelte és a Szabadság-tér felé mutatott. Arra néztem, a kinyújtott kar irányában. Semmit sem láttam. A kormányzó ekkor haragosan dobbantott érelárával s ismét kinyújtotta a jobb kezét. Most már igazán láttam, hogy jó lesz innen elcsúsznom s elindultam a kinyújtott kar irányában.

Mentem, mondegéltem, 40 fokban süttem, lövasuton üttem, majd hogy ki nem dűltem, míg végre kikötöttem a Szabadság-téren. Most már tudtam mit akart a kormányzó. Odajárultam szépen a vértanu szobor elé s félve megszólaltam:

Szent Hungaria anyám, felelj nekem egy pár aktuális kérdésre.

— Kérdezz gyermekem.

— Kegyeskedjél megmondani: mi a véleményed a függetlenségi párt kettészakadásáról. Apponyi-e, Károlyi-e? Látnod, most háboru van s egyetlen erősségünk a saját erőnkbe vetett bizodalunk, amúgy is nevezhetőnk: egyetlenítés!

Szomoruan ingatta fejét szent Hungaria anyánk:

— Hát értettek ők egyet valaha?!

Felébredtem.

Zempléni.

— Just Ferenc vaskorona rendje. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a személye körüli magyar minisztere előterjesztésére Just Ferenc államvasuti főfelügyelő-üzletvezetőnek kiváló buzgó szolgálata elismerésül a III. oszt. vaskorona rendet díjmentesen adományozta. Az aradi üzletvezetőnek ez a magas

kitüntetés mindenütt azt a meggyőződést ébreszt fel, hogy királyi kegy méltóbb helyre nem sugározta méltóságát, mint most. Just üzletvezető képességei, emberteletti szorgalma és energiája annyira ismeretesek ugy a társadalom, mint a működése megítélésére hivatott körök előtt, hogy azt újból méltatni nem szükséges. Itt Aradon, ahová mint üzletvezető helyettes jött, jutott el a vasuti szolgálat egyik legmagasabb polcára és pedig azért, mert az aradi üzletvezetőség területén az ő vezetésével olyan munka folyik, amelyért a vasutal összeköttetésben álló közönség nálás, a felsőbbseg pedig elismeréssel van. Nem egy embernek való részt vesz ki a munkából, nemcsak hivatalos teendőit végzi el páratlan lelkiismeretességgel, hanem Arad város törvényhatóságában és a kulturális életben is hasznos szolgálatot teljesít polgártársainak. Kitüntetés mindenütt őszinte és osztatlan örömet kellett.

— Hány puskagolyó talál? A francia lapok, mint Gentből jelentik, egy szakértő statisztikáját közlik arról, hogy ebben a háboruban a puskagolyó közül hány talál? Észreint száz golyó közül csak egy talál és harmincöt sebesült katona közül csak egynek a sebe halálos. Ilyen körülmények között átlag 3500 golyó közül csak egy okoz emberhalált.

— Kitüntetések a Mávnál. A hivatalos lap mai száma közli az államvasutak vezetőségében történt tömeges kitüntetések. A közlés szerint a király Komjátszeghy Károly Dénes és Halassy László dr. miniszteri tanácsosoknak, Alsóviszokai Gerlóczy Gyula dr. és Csikaptócai László Lajos miniszteri tanácsosok, államvasuti igazgatóknak a Lipót-rand lovagkeresztjét, Domáldi és Szászujfalusi Feleseggy Ferenc és ugyan Alfréd államvasuti üzletvezetőknak, továbbá Bényei Zsigmond államvasuti igazgató-helyettesnek, dr. Szerbák Elek és Paszteroyk Antal államvasuti főfelügyelőknak a III. osztályu vaskoronarendet, Kellen Arnold államvasuti főfelügyelőnek és Berger Armin dr. államvasuti főfelügyelőnek a Ferenc József-rand lovagkeresztjét, Csapláros Géza dr. államvasuti mérnöknek és Szőke Jenő államvasuti mérnöknek a korona magyar érdemkeresztet, Stolz János Károly államvasuti igazgatónak és Rudán Amade dr. miniszteri osztálytanácsosnak, valamint fővezényes utódnak a magyar nemességét, előbbinek „szódi utóbbinek „szentlőrinc” előnévvel Biber Gyula dr. és Váczonyi J. Jenő államvasuti igazgatóhelyetteseknek a magyar királyi udvari tanácsosi címet, végül Proostner Agost, Bánó Gyula, Farkas Ferenc, Pretsch Károly, Villax Béta, Galuszkay Mész és Oroszszky István államvasuti főfelügyelőknak a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— A japán vezérkari főnök Európában. Frankfurtból jelentik: A Frankfurter Zeitung jelenti Stockholmból: A japán vezérkar főnöke Európába utazott. Utjának célja az, hogy Oroszországban, Franciaországban és Angliában a háboru menetelére bepillantást nyerjen.

— Halálozás. Blau Mátyás életének 74. évében július 7-én Sopronban elhunyt. Temetése tolyó hó 9-én lesz a sobersini izraelita temetőben. Halálát kiterjedt rokonsg gyászolja.

— Női kiszolgálás az aradi kávéházakban. Magirtuk, hogy a háborus viszonyok következtében több kávéházban a férfi pincérek helyébe női kiszolgálást kellett beállítani. Mint-hogy azonban a nívénázakról alkotott városi szabályrendelet határozottan tiltja a női kiszolgálást, Grapsz Nándor rendőrkapitány erre nem adott engedélyt és azt javasolta a tanácsnak, hogy szabályrendelet módosításával segítsen a dolgon. A tanács kikérte az aradi kereskedelmi és iparkamara véleményét és az szintén megengedőnek tartja a női kiszolgálást. A tanács ma tartott ülésén foglalkozott ezzel a kérdéssel a minthogy a szabályrendelet módosítás igen hosszú procedura és míg az végre lenne hajtható, addig a kávéház helyzetén vajmi keveset segítenének, ezért a háboru tartama alatt azt az elvet gyakorolják, hogy kivételképen a módosítás jogerőre emelkedése előtt is megengedni a rendőrhatalom a női kiszolgálást.

— Segítés a vízmizerián. Arad város műszaki bizottsága ma délután négy órakor Lócs Rezső polgármester helyettes elnökségével ülést tartott, melyen a városi vízművek bővítésével foglalkozott. Rövid tanácskozás után a bizottság elhatározta, hogy javasolni fogja a tanácsnak, hogy vagy szivattyúmassal, vagy pedig légnyo-massal vörge igényes a város a mostani furás alatt álló negyedik kútát. Zador László gépüzemgázgató holnap a fővárosba utazik egy szivattyú beszerzése érdekében.

— Tűzvizsgálat a Benoid gyárban. A rendőrség ma délelőtt tartotta meg a Benoid gyárban a tűzvizsgálatot, melyen Beretz Károly rendőrkapitány elnökségével megjelentek a polgári hatóságok részéről Eckenberger Károly királyi vezető ügyész, Nacsnóbel Odón főmérnök, Nyáry László rendőrtiszt és Börcsök Lajos detektív, a katonai hatóság részéről pedig Ulrich Miksa huszár százados és Menningens Oszkár főhadnagy. A bizottság megállapította, hogy a tűz a gyártelep északi oldalán keletkezett. A kárt eddig nem sikerült pontosan fixszároznai, mert a megmenett dolgokat még nem mérték össze. A bizottságnak a tűz okát nem sikerült megállapítania.

— A báró ur. (Kalandor-dráma az Uránidban.) Igen érdekes kalandor-dramát mutatott be tegnap a színház, melynek főszerepét Mátyás Ernő, a nálunk elismert művész játszta. Azok közé a nagyszabású képek közé tartozik ez a film, melyek egy invenció, mint kidolgozás tekintetében első helyen állnak, mert keforított eseményt adnak jó rendezésben. A közönségnek lesz alkalma mindennek igazságáról meggyőződni. Ha semmi egyéb nem volna is a képen, mint Mátyás Ernőnek szereplése, már akkor is figyelmet érdemelne ez a film. Igazi verébű nagy művész ez, aki ezelmeket festeni, aránytalan nagy térképeket tud. Alkot és alakokat rajzol minden szerepében és azért érdekes minden fellépése. — Dr. Imhoff, a múlt évű kiváló újdonsága, nagy nagy sikerrel bejárta az egész művész világát, legközelebb az Uránidban. A nagy érdeklődésűre való tekintettel az előadások pontosan kezdődnek és nem folytatólagosok.

— Tőzsdeügylet aradmegyei parasztoikkal című cikkünk a Mann és Schüniger kávéjéről egyet kapott adatok alapján helyreigazításoként megírjuk, hogy Sandru Vaszi és társai nagybérek voltak, akik Solymosi László károlyi 1500 károlyi pusztát béretek és maguk is rendelkeztek telkes vagyonnal, továbbá, mert a bérelt üzembe tartásukon kétszázötven korona díjra voltak szert, amelyet egy aradi bank folyósított is és így az az információ, hogy bevezettek egyszerű paraszt földgazdák voltak és mint ilyenek kellett megjelöltésüknél és szabályzatuknál nem rendelkeztek, kérek Sandru Vaszi és társai nem gabona előseg, hanem értékesítési céllal ügyleteket kötöttek a kávéjéről cégekkel és így az eddigi származott differenciák nem tőzsdei közbeszerzés, hanem magánügyi ügyletek.

— Amint mindenki megnéz. A korzó sétáló közönségét néhány nap óta akaratlanul is megáldja egy rendkívül tetszetős, már a külső látásra kellemes benyomást kelthető új üzlet: a Hársu drogéria. Az üzlet átalakítási munkáit a kissé hosszúra nyúltak, minek oka az volt, hogy a szükséges munkások a háború miatt itt sem állottak a vállalkozóknak a kívánt számban rendelkezésre, másrészt az üzlettulajdonos hosszú ideig katonai szolgálatot teljesített és ezen körülmény késleltette az üzlet megnyitását. Minden tulajdos nélkül azt mondhatjuk, hogy amíg az üzlet redőnyeit felhúzza, a pompás kirakatoikat az esti órákban vilányfényben tüntetik, kellemesen lepödtünk meg és Arad kereskedelmi életében esemény számba megy, hogy a mostani nehéz időben Hársu Mester nagy áldozatok árán itten először, minden tekintetben modern üzletet nyit meg. Belépve az üzletbe, szemlélve hogy a pompás ilatok mintha egy hosszabb ott tartózkodása esélyt adják a látogatót, azonnal az ember szemébe ölik a művészi islelésű tanuskodó fényes berendezés. Körütekintve a pazar kiállítású üzletben, csodálkozással látjuk, hogy a külföldi illatszerek és a finomabbnál finomabb kozmetikai cikkek ma is majdnem kivétel nélkül képviselve vannak. Feltehetően ezen kívül az üzletben mindenek cikke, amelyek a mai kor fokozódott igényeinek minden tekintetben megfelelt, nagyobb drogeriában megkívántatnak. Azt hisszük nem csalódunk, ha azt állítjuk, hogy az országban — a fővároson kívül — az idő szerint hasonló berendezésű üzlet nincsen. A helyi ipar előnyére megemlítjük még, hogy a stilszerű felszerelés islelés elkészítése Czeiler és Szathmáry ismert aradi szatizálóruhágyár munkáját dicséri.

— A szalonik nyár. Luganóból jelentik: A Eubo társaság szerinte szalonikban olyan drága a hőség, hogy a hőmérséklettel naponta negyvennyolc fok Celsius, éjjel harminckilenc fokot mutat. Az utcákat és a házakat legyek milliói lepik el. A város járványok kitörésétől rémög.

— A hadbavonalt aradi nyugdíjasok nejei, illetve számai esuion hivatalnak fel, hogy folyó hó 9-én (vasárnap) délután fél 3 óráról fél 5 óráig a Munkás Otthonban (Ködszint) segély felvétele végett jelentkezzenek. Előbbi vagy utóbbi jelentkezések nem vétettek figyelembe.

— A hűsöl és zárórája. Ezt az egy kivételet kértük annak idején a nyári záróra néli, amikor még előtte voltunk. Vallottuk az egyszerűség eivét, de kértük, ne tíz órákor (vagy is kilenckor), hanem tizenegy órákor (vagyis tíz óra) zárják be a kaput. Gondoltunk ugyanis a kánikulás hűsölésekre, az egész nap varjókban fűdő robotolókra, akik késő este menekülhetnek csak a fűlősi máhelyekből, vagy mindenféle oduktól valami szabad térségre. Ilyenbe a nyugdíjas, rögtön, még világosan kell visszatérniük a nagy fűlősi köz. Most annyira életkérdés nekik a kapuzás. A gyakorlat azt bizonyítja, hogy a záróra az egyetlen kivétel csakugyan jogosult, a nagy tömegesekben, nyugdíjas, csak nyolc óra után válik valamennyire elviselhetővé a levegő, alig egy órája marad tehát csak nagy tömegeknek kapuzásig a hűsölésre, nem is szólva azokról, akik lombtól, a parkoktól, Marosparttól távol laknak. Igen sokan fordulnak hozzánk mostanában irásban és szószóval, adjunk kifejezést annak a közökhajásnak, hogy a kapuzást nyárra tizenegy órában állapítsák meg. Ha a hársu drogériának, szintén drágaság alatt nyugdíj

embereknek ebből kárunk van, kárpótolják őket a hársu drogériának. Nem kell hozzá tulajdos állapítás!

— Birtokcsere. Biser Ignác és neje eladták Földmunka 13. számú házat 75000 koronáért Fodor Albert (Bernat) és nejenek. — Sebasta Mária eladta Gaál László-utca 17. számú házat 5000 koronáért Toti Béla és nejenek. — Kollat Mihály és neje eladták Lehel-utca 12. számú házat 15000 koronáért Dobos József és nejenek.

— Megérkeztek a patent. Rex és „Ultriform“ patent befőttes üvegek és főzőparafasok. Állandó nagy választék ezek tárgyakból, ilyenek: regnőseket, vasakat és eszerek, ugyanazok kávék megvételre vártak is. Megelőző bejárásukkor a Földmunka 13. számú házat 5000 koronáért Toti Béla és nejenek. — Kollat Mihály és neje eladták Lehel-utca 12. számú házat 15000 koronáért Dobos József és nejenek. 2785

— Hártyák, tolat szappanokat, keféket, eszerek, retikulákat, donanytárcákat, kiváló minőségben árul a Granwald és Mosonvizi cég Aradon, József utca 1. szám alatt (Vasárnaponként is) 2025

TÁRSALOGÁSOK

(Pompás kiállítás.) Egy aradi uribarnak a minap a Földmunka volt dolga és az utja egyik tatrai fürdőhelyen vezetett át. Minthogy nem akart egész éjjel szombatot tölteni, elhatározta, hogy kiszáll a fürdőhelyre, ott tölti az éjszakát és másnap hajnalban tovább utazik.

Késő éjjel érkezett meg a fürdőbe. A szállóba ment és azonnal lefeküdt. Másnap hajnalban megébredt, hogy még elérte az első szobát. Mindenes előtt kifizette a számláját és bosszúságosan lement meg.

— Ez már megvan nek! Egy fél éjszakára ti. ment koronát számít egy szobáért?

A szállóba portás láthatóan meglepődött a szomszédos szobában és októli hangon válaszolta:

— De aram, én abban a szobában, aludt, a melynek az ekkélyéről a legcsább kiállítás nyílik a társalogszobára!

(Csizmadia és zongora.) Egyik aradmegyei községben történt. P-n V. csizmadia mester a háború előtt szerényen, félrevonatlan élegette és szorgalmasan készítette a jó magyar csizmákat részint megrendelésre, részint a határáron való eladásra. Jött azonban a mindent és mindenkélt felforgató világháború és V. felszopott hadseregszállító. P-n V. egykötőre fordult a sors és V. csakhamar a jómódu embernek araba lépett. Ugy ő, mint felesége, mindinkább elegánsabban ruharkodtak, sőt új modern bator darabok kerültek a csizmes berendezések helyére. A szomszédok irigykedve néztek V.-ek szomszédos megvagyvosodásukat és kibáncsán várták, hogy mikor fogják V.-ek a falu egyetlen emeletes házába is megválni. Ha ez nem is történt meg, V. mégis megmutatta, hogy tud ő gazdálkodni is lenni.

Amint a gyerekeknek finom eszereket osztogatott, a leányoknak pedig apróbb ajándékokkal kedveskedett. A feleségének pedig — bár zongoráról a házaiban senki sem tudott — egy finom zongorát hozott Budapestről. Az asszony jó darabig csak nézte az előkelő bator darabot, majd pedig ijedten jelentette ki az urának:

— Na, ez az éppen szépen becsapták lecsodát!

— Míg még? — kérdezte csodálkozva a mester.

— Hát nem látja, hogy ennek a jórészeknek hiányzik a negyedik láb... — felelte asszonyosan az asszony.

(A pap és az ateista.) Egy ötletes aradi ur, aki az aradi labdarugó mérkőzésekben vezető szerepet szokott vinni és aki az aradi Torna Egyletben (A. T. E.) is ben van, a minap együttült a kávéházban a vidékről bejött katolikus pap ismerősével. Mindenféle dolgokról csevegett a társaság, amikor az aradi sportember, hitelen ezt a kérdést intézte a paphoz:

— Hát aztán a püspökkel milyen lábon állsz?

— Ömáltósága szeret engem.

— Na akkor nem sokáig fog szeretni.

— Miért?

— Most biztosan megtadja, hogy velem ültél egy asztalnál.

— Hát aztán? Olyan veszedelmes lény vagy te?

— Én barátom ateista vagyok. (Magyarul annyi mint istentagadó.)

A pap arca elkomorult.

— Nem tudtam, hogy annyira elrontott téged a városi levegő. Te pedig egész szelid tün voltál régebben.

— Már pedig én ateista vagyok.

A pap fizetett és szomorúan mondta:

— Sajnálom, hogy meg kell szakítani veled a barátságot. Papi hivatalommal nem tér össze, hogy ateistával társalogjak.

— Pedig én szeretném, ha te is velem tartanál. Nem is gondolod, milyen egészséges, testcsodó dolog az A. T. E.-istenség.

Astan kacagva tette hozzá:

— Lépj be te is az Aradi Torna Egyletbe és akkor te is nagyszerű ateista leszel.

(A különböző nemek.) Az aradmegyei Elek községből bejött a minap egy gazdag német ember, aki a vendéglőben magyar társaságba keveredett. A társaság tagjai állandóan magyarul beszéltek, ami nagyon kellemetlen volt a német testvérnek. Ő ugyanis csak nehezen tördelte a magyar szót. Ilyenket mondott példánl:

— Én nagy szeretke az én szépes matyári hazónkát, az én lelkszepp ezer vilákból...

Sokat kacagtak e fölött a magyarok. A társaságban volt egy német tanár is, aki megszánta az eleki férfit és segítségére sietett a következő vigasztaló előadással:

— Nincs olyan nehéz nyelv az egész világon mint a magyar. A franciában csak két nemű szavak vannak, a németben háromféle (him, nő és semleges) nem van, de a magyarban nagyon sok.

— Na, utyei! — kapott a szón az eleki német honpogár — sokk nemi fan a magyarok.

— Bizony sok — folytatta a tanár — vannak a magyarban himngmüek, nőnemüek, vannak aztán sghernemüek, ruhanemüek, agynemüek...

— Na, ugyei! a montok én, — szóló diadalmosan az eleki ember.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Gondoskodás takarmányról. Green Nándor főispány felhívja az összes 20-nál nagyobb állattartással dolgozó ipari telepeket és vállalatokat, hogy állítsák takarmányozásához 1917. évi augusztus 13-ig szükséges árpa és zab szükségletüket, az ellátandó állatok számának pontos feltüntetésével mellett július hó 1-ig bezárólag hivatali iparügyi osztályánál szóval, vagy irásban jelentsék be, hogy a takarmányozáshoz szükséges árpáról és zabról a törvényhatóság útján gondoskodás történhessen. Utóbbi történő bejelentések figyelembe vehetők nem lesznek.

HARCTÉREN LEVŐ SZERETETTEINKNEK küldjünk MODIANO-CLUBSPECIALITÉ HÜVELYLYEL

készített CIGARETTÁKAT, hogy lássák, hogy nekik mindenből a LEGDRAGABBAT, tehát a LEGJOBBAT is választjuk!

6811

NESTLÉ
CSECSEMŐK
 gyermekek és lábadozók legjobb tápláléka gyomor- és bélbetegségek után.
 Mindenkör kapható.

Próbabort és tanulságos orvosi könyvecskét a gyermeknevelésről díjtalanul küld a Nestlé-féle gyermekliszt társaság, Wien I., Biberstrasse 3/a. 7065

TANÜGY.

(—) Az aradi m. kir. áll. felsőbb leányiskola értesítője az 1915-16. iskolai évről. Gata József gondos összeállításában jelent meg a felsőbb leányiskola esztendőének története. Az értesítőt dr. Berzeviczy Gizellának a „Kárpátok ünnepén” elmondott szép beszéde vezeti be. Fábray Sándor dr. és Lakatos Ottó dr. szíveségéből engedték át a helyiségeiből kiűzött intézetnek termeket, hol a tanítások egész éven át zavartalanul folytak. Beiratkozott 178 növendék. Feltűnő, hogy a VI. osztályba csak 2 tanuló iratkozott be. Az intézet legfelsőbb osztályának ezt az elnéptelenedését az értesítő azzal okolja meg, hogy „a szülők a jellegi nehéz anyagi viszonyok és elviselhetetlen drágaság közepett arra törekedtek, hogy leányaik számára valami kereseti pályát válasszanak. Ujra normálisra a felsőbb leányiskolában csak akkor válnak a helyzet, ha kapcsolatban a felsőbb leányiskolával egy „leánygimnázium” létesül.”

Felelős szerkesztő: Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közlőtekért nem vállalunk felelősséget)

Alólírottak fájdalomtól megtört szívvel tudatják, úgy a maguk, mint a számos rokonság nevében, hogy a forrón szeretett édesapa, illetve após, nagyatya, nagybácsi, testvér, sógor-és jó rokon

Blau Mátyás

életének 74-ik évében július 7-én éjjel 11 órákor rövid szenvedés után elhunyt.

A drága halott hült tetemét f. hó 9-én d. u. 4 órákor fog a gyászházból az ikr. sírkertben örök-nyugalomra helyezni.

Aldás és béke poraira!

Soborsin, 1916. július hó 8-án.

Ozv. Dr. Kovács Lászlóné szül. Blau Sarolta, Horváth Emilné szül. Blau Rózsi, Blau Lipót, gyermekei. Spitz Manóné szül. Blau Emma, nővere. Horváth Emil, veje. Sonnenfeld Flóra, menyje. Horváth Ede, Horváth Mici, Blau Matyika, unokái. 3451

NYÁRI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1916. július hó 9-én:

Délután fél 4 óra: művészeti helyszínnal:

Sulamit.

Operette.

Este 7,9 órákor rendez helyarakkal

Egyszer volt.

Operette 4 felvonásban.

2000 kiló

nyers carbolsav 30% jutányos áron

8567

ELADÓ.

Hánzu Nestor drogeria Arad.

Következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSO

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Herczeg: A hét syáb. Radó: Farkasverem. Eötvös: Bóthök uram szerencséje. Kómáromi: Csanak András Bécsben. Barabás: Magyar hadifoglyok élete orosz-olasz földön. Szabolcska: Szívem szerint. Kaffka: Két nyár. Kosztolányi: Tinta. Pogány: Az élet komédiája. Gárdonyi: Szunyogh Mátyásné. Sourestre és Allain: Fantomasz V. rész Fantomasz királyi foglya. Sourestre és Allain: Fantomasz VI. rész A bandita detektív. Nadas: A kávéház. Csató: A varjú a toronyórán. Lakatos: Tavaszjáték. Szép E.: Élet-halál. Kosztolányi: Bűbajosok. Herczeg: Avant. Szerdahelyi: Turris Elburnea. Molnár J.: Mucska a fronton. Wells: H. G.: Mikor az alvó ébred. Karinthy F.: Holnap reggel. Land Hans: Annine házassága. Sóska: A kártya ura. Szederkényi: Amlig az aaszony elár odáig. Twain Mark: Stormfild kapitány látó-

gatása a menyországhban. Molnár F.: Fehér leihó. Németh: Berend: Die Bräutigame der Babette Romberling. Hauptmann: Bahnwärter Thiel. Holländer: Frau Elmi Röte. Braun: Die Freundlose Wittve. Jakobsen: Niels Lyhne. Lotscherl: Zugfögel. Stratz: Lieb Vaterland. Lansberger: Lu die kokotte. Lindhe: Mutter und Vohn. Schobert: Kreuzdorn. Mann T.: Das Wunderkind. Land H.: Staatsanwalt Jordan. Gaisler Mare: Jokele und die Mädchen. Lambrecht Nány: Die Hölle. Ida Boy Ed: For der Ehe. Pert C.: Cady als Frau. Pert C.: Cady's Scheidung. Kauder G.: Aufschwung.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona 80 fillér vagy kötetenként fizetve 12 fillér.

Vidéki bérlok is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona 60 fillér, vagy fizetenkint 40 fillér.

Legújabbak: Szirmay: Ich bin die Grette. Straus Osakár: Csoda csók. Reményi: Ki tudja merre, ki tudja hol. Nagypál Aladár: Vallomás. Buday: A részeg föld. Reményi: Ha majd a trombiták utolsó fujnak. Tarnay: Üzenet... Roham után. H. Heidelberg: Hindenburg oh, kom ein bisschen Pestre. Kovács: Kétszer mult el már a nyár azóta. Papp Z: Rajta! Előre! Hurrá! (induló.) Czeglédy: Legenda. Németh. A lövészárokbán. Hideg fehér éjszakákon. Schubert: Három a kis lány. Kovács: Hurrá fiúk! Ma utóljára... Zerkovitz: Nefelejts.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSO,

3545

könyv-, zenemű- és papírkereskedés Aradon.

Értesítünk a bar kereséséhez!

MATTONI FÉLE
GIESHÜLLER
 SAVANYUVIZ

Értesítünk a bar kereséséhez!

Értesítünk a bar kereséséhez!

Értesítünk a bar kereséséhez!

SZŐLŐ

Ópáloson a motoros főállomás, községháza és r. k. templom közvetlen közelében 6 kat. hold, teljesen termő, felkarózva, háromszor permetezve, jól trágyázva, szakszerűen kezelve, betegség folytán szüret után

ELADÓ vagy BÉRBEADÓ.

Cim a kiadóhivatásban.

3521

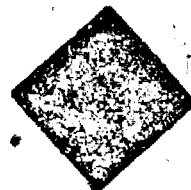
HÁNZU DROGERIA

most

Andrássy-tér 12. szám alatt

a Minorita-templom mellett van. —: Városi és megyei telefon 455.

3375

Nagy raktár: szappanok, illatszerek, arccrémek, pudrok, kölnivizek, hajvizek, fogcrémek, szájvizek és fogkefékben. Borotválkozó készülékek, pengék, ecsetek, fésű- és kefe-árakban. Moly- és egyéb féregirtó porok, cipő- és fémtisztítók, kötszerek, fertőtlenítő szerek és gyógy-szappanok, mindennemű gyermektápszerek, Cognac, Rum, teák, Likőrök, Likőressenciák, cacao porok, stb. stb.

Legolcsóbb és legjobb beszerzési forrás!

Olcsó kávé!

Hamburgi pörkölt darált kávé jóminőségű, keverék kilója **K. 7 50.**

Fiumei családi pörkölt darált kávé elsőrendű keverék, kitűnő zamatu és tápús kilója **K. 8 50.**

1/2, 1, 2 és 5 kilós plombált csomagokban, 5 kilós postacsomag bérmentve.

Husleves és gulyás kocka.

Legjobb gyártmányu zománczott bádogdobozokban (á 100, 250, 500 és 1000 drb) 1000 darabonként **K. 50**— bérmentve 50% engedménnyel árkban küld utánvét mellett.

Beck Testvérek

Export-Import

Arad. Iroda: Teleky-utca 15. szám.
Raktár: Teleky-utca saját ház
3874

özv. Szalkai Arminné

hímző és fehérnemű üzlete, előnyomda Arad, Weiser János u. 12. (Főpostával szemben)

Női és férfi, gyermek kelengyék, intéselti és kórházi fehérneműek, legfinomabb anyagból, színes és fehér hímzések, fehérnemű varrások olcsó árban készülnek. — Uri leányok fehérnemű varrás, hímzés és szabás tanítására felvétetnek. 8418

Leánynevelő-intézet

(Internátus)

Uri leányok részére.

Gondos nevelés. Magántanú ók előkészítő tanfolyama. Zene és idegen nyelvek oktatása.

Arad, József főherceg-ut 19.

Telefon 933. 1717

**Gyanta,
Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépszir,
Benzin,
Enyv.**

Kapható:

Färber Lajos,

fűszerkereskedésében.

**Fűkaszálo,
Marokkrakó,
Kévekötő-
aratógép,**

Manillafonál

raktárunkról azonnal szállítható:

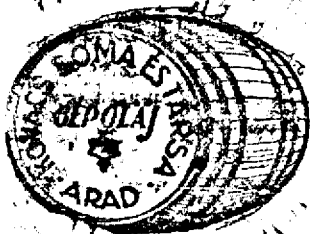
Kovács Soma és Társa

Arad

3562

Kovács Soma és Társa, Arad

gép- és műszaki áruk gyári raktára.

3227

Gép-, motor- hengerolaj, gépkenőcs, faggyu, bőr- és szövött szijak, zsák, ponyva, dobsin, rétegfém, szerszámok, locomobilfecskeendők, kutak, szivattyúk, legolcsóbb napi áron.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készít. e.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vértképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosztó szer, finom fűszeres ízű, zsongitó, a gyomorra és belekre jóhatást gyakorló gyógybor. Gyomorbeteg részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1845

Rozsnyay Mátyás gyógyszer-tárában Arad, Szabadság-tér.

Automobilo

Puch 30 HP., luxus, Pözeó 45 HP., luxus, Laurin 12 HP., luxus és teher, és Ford eladó. A kocsik üzembépesek. Pneumatikok vétele. Jelenleg egy 760x90 szegeccses köpeny eladó.

Ifj. Asbóth Gyula Arad, Zrinyi-u. 4/c.

Interurban telefonszám 10-85.

3528

BURGONYÁT

waggonzámra bármilyen állomásról szállítva minden mennyiségben

KIVITELI CELRA

keresünk. Ajánlatok árjegyzéssel és a mennyiség feltüntetésével Milkó József Szabadka. Postaf. 45. címre küldendők.

3494

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, útszelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berlini és amerikai módszer szerint kezelem betegeimet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás után.) Aranyhidak, aranykoronák, mindennemű kaucuk fogazatok, szápadlás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcelán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses partfogását kerve útszelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8-12-ig, d. a. 2-7-ig. Vidékiek 24 óra belül kielégíttetnek. 1271

Ajánlatok azonnali szállításra a legújatényosabb napiárak mellett

Gép-, henger- és autóolajat, gépsziradékat, kocsikenőcsöt

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kiegészítőket azonnal is minőségben.

WEISZ LIPÓT és TÁRSA

Műszaki, szakszolgálat- és elajánlókereskedők
Budapest, IX. Hantza-utca 17. Sziget: WEISZEFÉTT Budapest
Interurban telefon: János 14-84.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból.

FOG- koronák, hidak, egész fogcsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehérítése és hibás fogcsorok átaltatása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghírnevebb fogspeciálístáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek. **JACOBI GYULA** vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17. Telefon 10-11. szám.

Apró hirdetések.

INGATLAN.

Eladó

új adómentes ház, Péter-u. 2/b. 8560

Jól jövedelmező

kisebb adómentes bérház, balástól miatt azonnal eladó. Kis-molnár-u. 7. 8588

Magánház

a főter közelében, élénk mellék-utcában, 4 szobás uri lakással, villany- és gázvillagítással, fürdőszobával és minden egyéb kényelmes hozzátartozóval, szabad kézből eladó, vagy kiadó. Fábrián-u. 5/a. 8526

Kis magánház

2-3 szobás lakással megvételre kerestetik. Bővebbet Messenger-boy vállalat, Deák Ferenc-u. 8. 1969

Ióna-utca 39. számú

3 szobás lakásból álló magánház eladó 8557

Modern nyaraló

Gyórokon, a főterhez közel 2 hold szőlővel vagy anélkül eladó. Bővebbet József főherceg-ut 18. sz. a házmesternél. 8292

Földszintes ház

Deák Ferenc-utca közvetlen közelében eladó. Bővebbet Messenger-boy vállalat, Deák Ferenc-u. 8. sz. 1968

Damjanich-utca 2.

számu átjáróház, szabad kézből azonnal eladó. Érdeklődni ugyanott. 8154

LAKÁST KERESNEK.

Ujmikolaka,

vagy Mikolakán bérelnék 3-4 szobás magánházat kerttel, baromfi udvarral augusztus 1-re. Cim a kiadóhivatalban. 8568

Butorosott szobát

keresek külön bejáratú, villanyvillagítással a Szabadság-tér közelében. Ajánlatokat 16 ig „Katona” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 8525

Magánházat

keresek november 1-re 3-4 szobával, fürdőszoba és minden hozzátartozó mellékkel. Cim a kiadóhivatalban. 8818

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

egy berendezett háromszobás uri lakás fürdőszobával és mellékkel. Cim a kiadóhivatalban. 8530

3 szobás

emeleti lakás azonnal is kiadó. Rakóczi-utca 6. sz. 8556

Háromszobás parkettás

butorosott uri lakás fürdőszobával, konyhával és minden hozzátartozóval július hó 15-re kiadó. Bővebbet ugyanott. Erzsébet királyné-körút 5., II. emelet 9. 8455

Elegánsan

butorosott 8, esetleg 2 szobás lakás fürdőszoba és konyha használatával azonnal kiadó. Thököly-tér Frick-ház, földszint. 8496

Háromszobás

utcai lakás, földszinten, minden mellékkel azonnal kiadó. Augusztus 1-re kiadó. Orcay-utca 10. 8504

A gyóroki

piactéri villanyos megálló közvetlen közelében egy uri lakás: 4 nagy szoba tágas mellékkel, külön udvar kerttel, augusztus elsejétől azonnal kiadó. Pászto-télp. 8527

Kétszobás lakás

mellékkel azonnalra kiadó Purgly Lajosné-utca 98. (volt Demeter-u. 35.) Bővebbet Piskóty-gr. Tisza István ut 28. 1626

Azonnan kiadó

Petőfi-utca 10. számú házban, a színház közelében egy modern 4 szobás utcai lakás, a legmodernebb mellékkel. Bővebbet a házfelügyelőnél. 844

Különálló

4 szobás lakás áthelyezés miatt augusztus 1-re kiadó. Esetleg két részben is, Hasszinger-utca 5. sz. Ugyanott több pince raktárnak kiadó. 8116

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

KÜLÖNFÉLE.

Elsőrendű

varrógépek javított és zálogházból való, kaphatók Berei Kálmán. Határ 6. Ugyanott 13-14 évesen, lehet paraszti is, felvétellek. 8542

Irogép kerestetik

néhány hétre kölcsönképen Báró Bedeus, Andrássy-tér 8. Telefon 626. sz. 8559

Ki kölcsönözne

üzletátvételhez 200 koronát egyedülálló, fiatal nőnek. Szives ajánlatot „Kölcsön” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 8552

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen biztosan ható szer Hehs gyógyszerész tyukszem tapassa. A legmegrogtottab tyukszem a tapasz párnapos használata után leválk, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ara 50 fillér, Hehs gyógyszerész, Földes gyógyszerész Arad 12

Helacit.

A legártalmatlanabb arccsépítő és finomító. Iszadó, lényes, zseiros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyapotra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságnal harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ara 1 korona. Dr. Földes és Hehs piperezappan és vegyészeti gyára Aradon. Tíz mellett ne használjuk. 12

14608-1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur 62258-1916. sz. alatt kelt rendelkezéseivel a textil és textilgyártó szakszervezetek jelzése tárgyában kiadott 91800-915. sz. rendelet, mely szerint a fenti szakszervezetek által készített szövetek hosszban futó, vízszel le nem mosható vörös színű sávval kellett ellátni ezen sávba „nedvességigéző óvandó” felírást alkalmazni, további intézkedésig felfüggesztette.

Arad, 1916. július hó 8.

Greén, főkapitány.

„Matteine”

poloska és moizirtó vállalat Arad, Boros Beni-tér 1. szám. Telefon 10-48.

(Tulajdonos: Pichon)

Elvállal teljes bérházak, szállodák, intézetek, nagyobb magánlakások féreg elleni biztosítását csekély évi bérért. — Poloskák és ezek petéinek végleges kiirtását egy évi jótállás mellett. A tisztítandó szobákból sem a butorsat, sem semmi más nem távolított el s így az irtási munkát a háztartásban semmi kárt, vagy zavart nem okoz! 2811

15291-1916. kh.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a nagym. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 42972-916. sz. rendeletével, a zsiradékoknak és olajoknak a gyógyszerészet körében való felhasználása tárgyában akként rendelkezett, hogy a gyógyszerkönyv és orvosi rendelvény alapján készített gyógyszerek, ugyancsak az engedélyezett gyógyszerkülönlegességek előállításához emberi táplálékul alkalmas szalonnát, zsirt, természetes, akár friss, akár olvasztott vaját, méterészes vajat, vagy margarint, valamint bármiféle más állati és növényi zsirt, zsiradékot és olajat az 1858-1916. M. K. számú rendeleiben megállapított korlátokra való tekintet nélkül szabad felhasználni, feldolgozni, idegen anyaggal keverni, vagy egyébként átváltoztatni.

Arad, 1916. július hó 1.

Greén, főkapitány.

Szesz-

pálinka, szilva, törköly és rumot jutányos áráért közvetít

Schwarz Pál

Arad, postafiók 15. 8419

Dorong és hasáb tűzifát

szállít waggontételekben

Grosz Sándor

fakereskedő 8403

Nagyvárad, Torna-utca 1.

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereál; ugyancsak régiségeket vesz és elad 693

Losonczy Lajos

órák és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Gépolajok,

Gépfaggyú,

Kocsikenőcs,

Kőolaj,

Szappan,

Gyertya,

Gyufa,

Szóda,

Keményítő,

Raffia

állandó nagy raktár.

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 8419

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik.

Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Intelligens,

fiatal urind tisztességes ismeret-ségét keresi oly gavalier urlemberek, ki öt zavart helyzetéből kiségitenő, az írjon „Hálás levelek” jelígre a kiadóba. 8569

Milán,

szíveskedjék levelét kiadóba elvitetni a a levélben írt helyen ma este 8-kor megjelenni. 8566

Huszonégy éves

asszonyka keresi diszkrét urlembert tisztességes ismeretségét, ki zavart helyzetéből kiségitenő. Leveleket „Hadi asszony” jelígre a kiadóba kérek. 8568

Melyik uri ember

segítene egy tanfolyamon át 18 éves leányt. Választ „Ciklame” jelígre kiadóhivatalban. 8452

ELLÁTÁS.

Soborszinban

augusztus első felében 10-14 napra két személy részére butorozott szoba kerestetik teljes ellátással. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 8536

OKTATÁS.

Pótvizsgára

elvéllal okl. tanítónő el., polg. és felsőleányiskolai tanulókat. Andrassy-tér 7., I. em. 6. 8562

Javító vizsgára

I. polgárista leányhoz női előkészítőt keresek. György-u. 108. sz. 8558

Junge Dame

ertheilt gewissenhaften franz u. deutschen unterricht Convers, etc. Briefe erbeten unter „Dip ôme de Paris”. 8561

Iar. Fuinternatus Arad

Choria Aron-u. I. F. vesz vall. különbség nélkül bel. só, rendes és mag. tanulókat a „Dív tanévre, előkészít felolássággal javító, pót, és összevont vizsgára okra. Kivá-natra prospektust küld. 8061

ALKALMAZÁST KERES.

Vizsgázott gépész

cséplésre ajánkozik, gépjavítást is elvállal. Csiky Gergey u. 10/a. 8529

Vizsgázott fűtő

gőzgépekhez cséplésre ajánkozik. Deacsan Vasut, Omikolaka, Bika-utca 12. sz. 8589

4 polgár

végzett gépirónő, ki ügyvédi irodába már alkalmazva volt, állást keres, esetleg pénztárhoz is. Cim a kiadóban. 8584

Vizsgázott gépész

szerény igényekkel állást keres, szíves érdeket ödést „Gépész” jelígre kérem. 8564

Vizsgázott gépész

cséplésre alkalmazást keres. Cim a kiadóban. 8565

Egy négy felsőbbleányiskolát végzett urleány fogorvoshoz technikusnak ajánkozik. Cim a kiadóhivatalban. 8570

Vizsgázott gépész

cséplésre gépésznek vagy fűtőnek ajánkozik szerény díjazás mellett. Cim a kiadóhivatalban. 8572

Deutsches Kinderfräulein

sucht Stelle, A. J., Erzsébet-u. 18. 8583

4 polgár végzett

fiatal ember azonnali belépésre gyakornoki állást keres bármilyen irodában. Cim: Bogár György, Kovássz (Aradmegye.) 8406

Ötveny asszony

hogyan 4 tagu családja tisztességes megélhetését a mai nehéz viszonyokban biztosítsa, megfelelő foglalkozást, pénztárnoknő, esetleg szolid fizetésben felirónő állást keres. Cim a kiadóban. 4500

Egy mérlegképes idősebb

könyvelő, perfect német, bármilyen foglalkozást keres. Szíves meghívások „Cautionképes 5.” a kiadóhivatalba elvándók. 8481

Egyetemi hallgató

hosszú ideig foglalkozást keres szünidő tartamára. Cim a kiadóhivatalban. 8522

Perfect

gyors- és gépirónő irodai gyakorlattal alkalmazást keres. Cimet a kiadóhivatalba kér. 8518

Öv. urind

hásvetetőnek ajánkozik vidékre vagy plébániára is elmegy. Cim: Hunyadi-utca 5. 8516

ALKALMAZÁST NYER.

Keresek

vegyeskereskedésembe segédet, ki románul is beszél, azonnali belépésre. Ugyanott egy mindenekelőtt. Ajánlatok ajánlva küldendők Weiss Mórhoz, Székudvarra. 8558

Keresek

azonnali felvételre fiatal fűszerkereskedő segédet, ki magyar, német és románul beszél. Hirschmann Ignác, Lippa. 8540

Irodai gyakorlattal

biró komoly leány, önálló munkaszerő, azonnali alkalmazást talál. Bővebbet a kiadóban. 4501

Rokkant

katonák állandó foglalkozást kapnak a Singer Co. varrógép részvénysársaságnál. Jelentkezhetni Aradon József főherceg-ut 9., Makón és Lippán. 8206

Raktárnok,

ki gabonaszakmában járatos, aradi gabonakereskedő céghez felvétetik. Irásbéli ajánlatok „Gabona raktárnok” jelíge alatt a lap kiadóhivatalához intézendők. 8411

Fűszer-

és vasüzletben egy jóerkölcsű fiu tanulónak felvétetik. Románul beszélő előnyben részesül. Mancser Adolf, Pankota. 8486

Gyakorított gépirónő,

ki gyorsírásban kellő jártassággal bír, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat „Magyar-német” jelíge alatt kérek. 8499

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiu, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

ÜZLETEK.

Jól jövedelmező

vállalat tulajdonosa betegség miatt, eladó. Bővebbet Trombita-utca 8.

Átadó

jól jövedelmező italmérés és vendéglő a vasut közelében, forgalmas helyen. Cim a kiadóban. 8541

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Üzemképes cséplőgarnitúrák vontató és magánjáró eladó. Trombita-utca 16. 8555

40-50 drb

uj fehér bádognakna petróleumos, olajos, fírnéliszos stb. 5-40 literig gazdaságomban eladók. Cim a kiadóban. 8537

Kékkövet

pótló egyedüli forgalomba engedélyezett permetezőanyag Perocid raktáron Kovács Soma Társánál, Arad. 8544

Uj butozok,

háztartási cikkek, konyhaberendezés eladók. Szabadság-tér 18. sz., volt zálogház. 8571

Egy masszív

rőfős faletberendezés 2 fah kirkatival, 1 kisebb vízekasszával vagy anélkül jutányosan eladó. Bővebbet Perlmutter Tököl-téri üvegüzletben, ugyanott Dittmar-féle Petróleum-győrfőzők kaphatók. 8493

Zongora.

Eladó 500 koronáért vidéken egy használt nagy Windhofier hangversenyzongora. Bármikor megtekinthető. Bővebbet a kiadóhivatalban. 8204

Lena Marton

Szt. Pál-utca 2. Vesz és elad uraságtól levett ruhákat és használt butorok vétele és eladása. 8082

Az új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papírkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadság-tér 1. Telefon 308. 611

Öntöző szivattyú

cséplőgéphez is használható, eladó. Antich Lajos-u. 15. sz. 3484

Egy jekarban levő

igáskocsi s igásló-szerszám megvételeire kerestetik. Ajánlatokat ár-megjelöléssel a kiadóhivatalba kérek. 8488

Mos.

Tiszta akácmező kapható: Sesberger Mihálynál, Boros Béni-tér 20. szám. 8517

Eladó

modern háló, ebédiző, szőnyeg és egy 8-as számú Wertheim-kassza. B. eler Ignác, Szent Pál-u. 12. 8478

Erkelek,

ablakok, sírhelyek, virágágyak díszítéséhez Pelargonía (muskáti) különböző színekben eladó. Megrendeléseket elfogad az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak különbirtok kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2930

„Jou”

az ideális fehér vászón és antilop cipőtisztító szer. Kis üveg 80 fill., nagy üveg 1 K. 10 fillér, kapható kizárólag a Cipőtözsdeben. 181

Uj butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítók Garai Károly bej. cég butorhitelében Aradon, Arztales Sándor-utca 5. sz. 891

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. B. eler Ignác, Szent Pál-utca 12. sz. 229

Muraközi menió

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak különbirtok-kezelősége, József főherceg-ut 22. szám. 2285

Baromfiész ellen

biztos szer kapható Wajdits gyógy-szertárban, Ferenc-téri közközház-szal szemben. Kis üveg 1 kor. 50 fillér, nagy üveg 2 kor. 60 fillér. 2732

Dr. Sónajkovasky

Méhzadás elleni szer, biztos ki-próbált értalmatlan szer, köztön hat, ára 1 korona. Kapható Földes és Hesch gyógyszerárában. 12